

L'Exposició Internacional de Barcelona

El «Poble Espanyol»

Oh, el Poble Espanyol... Alguns hi han vist l'essència del tipisme, amb les immutables construccions, «maïns» i «maïns jords» que tant entusiasmen la gent de totes les latituds. El Poble Espanyol, heu's aquí, un altre motiu de divertiment i de plaer, una universal paròdia dels jocs d'hum i aigua, que, junt amb algun altre concepte, han fet de l'Exposició de Mònica un immens «Pas d'atraccions».

Restarà el Poble Espanyol? O b passada la festa major, desapareixerà com una barraca de la fira? Qui ho sap, ni que sap un home d'aquestes coses? És segur que hi ha una pila de gent que s'estremeix només de pensar que el Poble Espanyol pugui desaparèixer. Així com, d'un altre punt de vista, molts es dolrien que no es conservés l'esplendïda obra de l'«Asià», una de les noves més grans instal·lacions particulars, i que fentia la importància de la construcció Companys.

El Poble Espanyol ha estat un ànima de programa explotat indebidament. Al Poble Espanyol s'han descobert, l'un darrere l'altre, tots els tipismes i festes, balls i joies, mercats, setmanes i l'adès...

Ara ens ve a tomb de recollir les impressions del Poble Espanyol; una de les nostres terres, l'altre de fora.

L'Exposició de Barcelona és, essencialment, una importància per meritèixer ser visitada de tota mena, amb la seguretat que, qui més que menys, hi sap que qualsevol, però a més a més, té un motiu tan templat pels que visiten a ciutats i pobles forans que no volem deixar-los passar sense assenyalar-los breument. És el «Poble Espanyol».

Detrem de banda totes les propagandes que s'hagin pogut fer per a incitar la gent a visitar-lo. O diria que l'excés de propaganda li fa justícia, puix que la visita a esta una passatja i la resta bona part de la importància que rement té, puix la gent, davant d'un monument tan i tan prodigi, ha vist el Poble Espanyol, més que una cosa, una atracció més de les moltes col·lides dins d'aquest certament barceloní.

Doncs bé, al «Poble Espanyol» no hi calia tanta propaganda; és una realització prou encertada perquè la gent se'n adoni i sigui ella mateixa la millor propagandista. Al «Poble

Espanyol» s'arriba generalment fent de veure coses grans i gran quantitat de coses; les cases ja no us porten de tan veure i us espanten de veure davant vostre les llargues perspectives que teniu a seguir per assolir la sortida; i us trobeu davant de les muralles del «Poble Espanyol» sense saber per què, compreu l'entusiasme que estigueu, un poble, i més d'imitació, aviat està vist.

Ja son dins, i fàcilment com si us haguessin dutxat en travessar la porta, no sentiu ja el cansament; tot ha canviat davant vostre, ja no sou a l'Exposició ni tan sols a ciutat; sou al poble, a un poble que amb seguretat està en plena festa major, puix hi veieu molta gent i tothom va mudat. Aquesta suposició no cal dir que us alegria l'anima i començau a mirar les coses amb cert optimisme que ja no us deixa fins que sortiu de nou a fora.

Estiu segur que ningú pensa trobar-se a un poble artificial fins molts estona després de passejar-s'hi, quan havent recorregut bona part dels carrers i places, us trobeu amb alguna casa coneguda que us deixa boicadats en veure la fidelitat amb què ha estat reproduïda; així en passa a mi amb la casa Subies de Tarrega-pracido exemplar romànic que trobau transplanta al barri català i convertida en el ja famós Hostal del Sol. Aquesta casa catalana és una meravella de fidelitat, ja que s'ha aconseguit en poc espai assenyalar tots els caràcters característics de les diferents regions catalanes, sense desdir les ones de les altres, ni contrariar-les. Això, però, s'ha aconseguit en el conjunt del poble, puix aneu passant de l'un barri a l'altre canviant radicalment d'ambient, sense gairebé adonar-vos-en. A la Plaça Major hi ha mostres de tots els sistemes de portes emprats en totes les regions espanyoles; dels porticuls amb fusts de les provincies del nord, passant pels llindars de castella fins als anvers l'arc de mig punt i apuntats de les nostres regions.

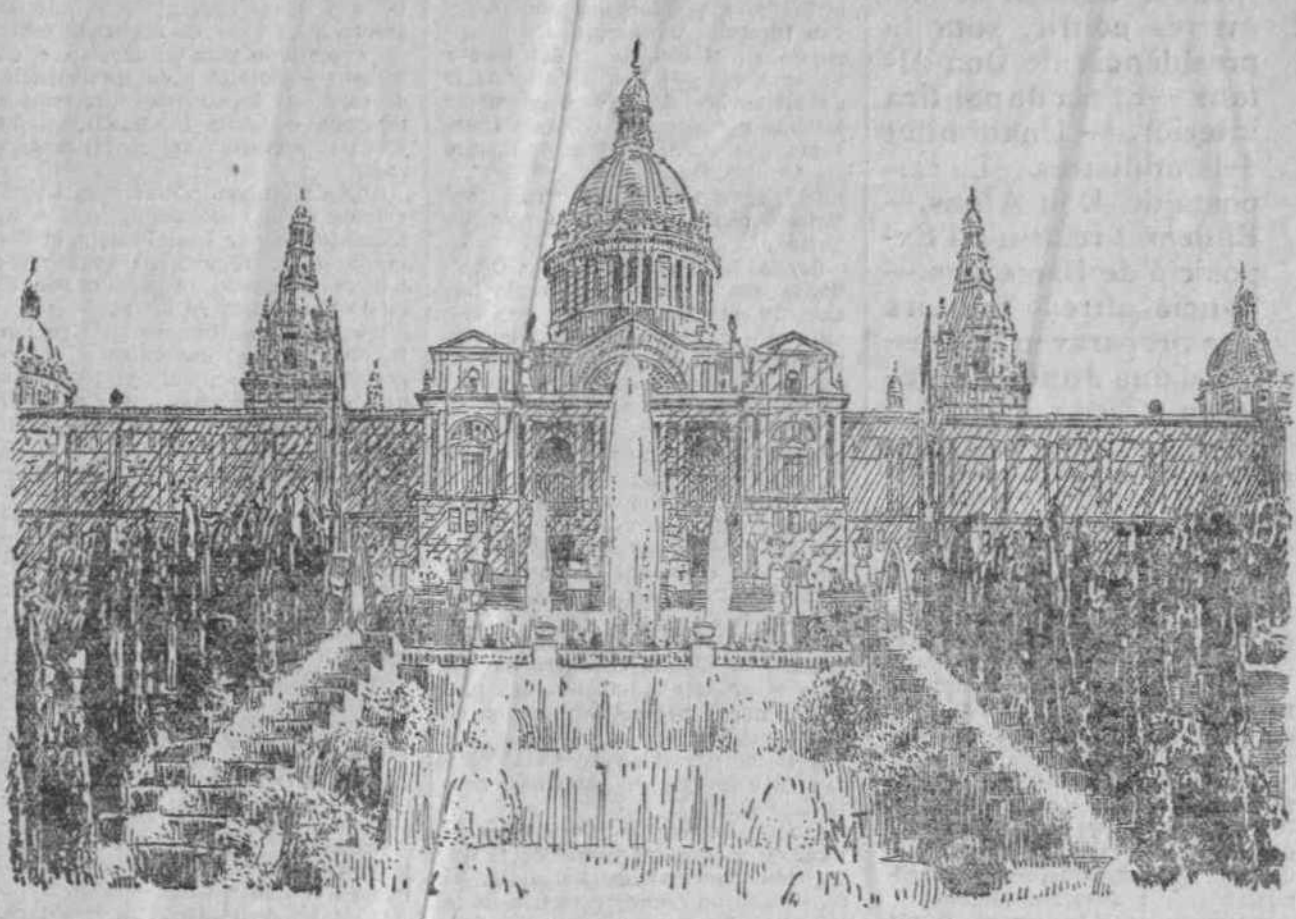
Un dels elements més grans és l'haver sabut omplir d'ambient característic cada un dels barris; així en els carrers castellans absereu el silenci dels carrers sense botigues ni obradors; en aquelles cases se'averals hi veuen nobles de capa i espasa que no estan per bults de felices ni marçats. En el barri aragonès també hi gaudiu un apacible silenci, però és diferent de l'altre; aquest és un silenci semblant a aquell que descriu En Rossinyol en «El poble gris»; us fa l'efecte que sou a un poble de sech. En canvi, en els barris gal·lec i basconegat, sembla que hi hagi de ploure encara que faci sol. L'andalús és «concreta» a un sol carrer i places; però és l'essència de tot el barri de la Santa Creu de Sevilla i tots els carrers cordovesos, amb els seus patitjos, frascals i alquer, els bars, amb cantadores «canta jondo» i tot els seus derivats. I el barri català amb els hostals, les botigues de marçats, els obradors de carros, de ptes i d'altres nobles ofets, com la fàbrica de xocolata a braç i el forn de vidre; allí veureu els clàssics fadadors de vidre tot suats i atragats a donar belles formes a un gero, una ampolla, un pitxer, que després podreu comprar a la botiga del costat i si us en demanen un xic car us en feu tres, puix us hauran convençut que el butar i tor apolles no és pas tan fàcil com sembla. Aquest trajecte del barri català us omple d'orgull i quan sortiu per la porta de Montblanch per anar a veure el magnífic Monestir romànic, ho feu amb un tarannà, que tot els estrangers que us troben un onxeien que sou català.

Això és el «Poble Espanyol» de l'Exposició, però si observeu bé, veureu que aquest poble format tot ell per cases velles, no té una mostra de decrepitud; totes les cases estan ben conservades i no tenen restauracions escalents que no els resten caràcter. En el poble hi ha llum elèctrica i aigua corrent i telèfon, però enlloc veieu pas ni fils que enlletixin les perspectives; els carrers no són encimellats, però si ben empedrats amb codins si voleu, però fan goig. Els establiments tenen molts d'ells el catè modern, però la llur ornamentació no desdill del lloc on radiquen, i us ensenyen com es pot modernitzar una relíquia arquitectònica sense malmetre-la.

Conva que en fixi tothom en aquests detalls; que hi parin essent sobretot els propietaris dels nostres pobles, els arquitectes i mestres d'obres i paletes i els que ostenten càrrecs als Ajuntaments; que vegin com un poble pot conservar-se típicament pintoresc sense privar-se de cap comoditat, i sobreto; que tothom compregui la importància que per un poble té el conservar amb zel les seves sagrades pedres amb tota puresa, allunyant les mixtificaciones de mal gust que destrueixen el seu veritable aspecte en les restauracions que s'els fa sofrir, per tal de donar al poble un fals aire de ciutat moderna.

Aquesta és la impressió que en dona Antoni Ollé i Pinella a l'«Excel·lent Pla i Nuntanya», de Balaguer. Però ara, heu's aquí una altra visió, que trobem a la notable i esplèndida revista «Catalonia», de Buenos Aires.

El «Poble Espanyol». No hi ha lloc de l'Exposició que tingui més atractius ni que es vegi més freqüentat que aquest. Ras no té d'estrany. Podeu en menys de deu minuts anar de la bulliciosa Plaça de Catalunya a la tranquil·la Plaça Major d'un poble ple de meravelles arquitectòniques i de reconets melangiosos, convida a grans i a petites a fer-li el quiddia acatament. Hi ha qui es rellouria per a sempre en son riellor monestir. I es comprén. El poble espanyol, amb tot i ésser un poble on no manquen esglésies, casa de la Vila, tavernes, fondes i cafès, junt amb un grapat de botigues i obradors, és un poble que té més de Museu que de poble. La seva vida és vida que no s'assembla a la d'enlloc. No és Pompeia on, en travessar carrers i més carrers per entremig de runes sols ofu el trapic dels viants per les lloses de la ciutat morta, però no és tampoc el poble alegre on, si bé hi ha trobat

aquell que descriu En Rossinyol en «El poble gris»; us fa l'efecte que sou a un poble de sech. En canvi, en els barris gal·lec i basconegat, sembla que hi hagi de ploure encara que faci sol. L'andalús és «concreta» a un sol carrer i places; però és l'essència de tot el barri de la Santa Creu de Sevilla i tots els carrers cordovesos, amb els seus patitjos, frascals i alquer, els bars, amb cantadores «canta jondo» i tot els seus derivats. I el barri català amb els hostals, les botigues de marçats, els obradors de carros, de ptes i d'altres nobles ofets, com la fàbrica de xocolata a braç i el forn de vidre; allí veureu els clàssics fadadors de vidre tot suats i atragats a donar belles formes a un gero, una ampolla, un pitxer, que després podreu comprar a la botiga del costat i si us en demanen un xic car us en feu tres, puix us hauran convençut que el butar i tor apolles no és pas tan fàcil com sembla. Aquest trajecte del barri català us omple d'orgull i quan sortiu per la porta de Montblanch per anar a veure el magnífic Monestir romànic, ho feu amb un tarannà, que tot els estrangers que us troben un onxeien que sou català.

Això és el «Poble Espanyol» de l'Exposició, però si observeu bé, veureu que aquest poble format tot ell per cases velles, no té una mostra de decrepitud; totes les cases estan ben conservades i no tenen restauracions escalents que no els resten caràcter. En el poble hi ha llum elèctrica i aigua corrent i telèfon, però enlloc veieu pas ni fils que enlletixin les perspectives; els carrers no són encimellats, però si ben empedrats amb codins si voleu, però fan goig. Els establiments tenen molts d'ells el catè modern, però la llur ornamentació no desdill del lloc on radiquen, i us ensenyen com es pot modernitzar una relíquia arquitectònica sense malmetre-la.

Conva que en fixi tothom en aquests detalls; que hi parin essent sobretot els propietaris dels nostres pobles, els arquitectes i mestres d'obres i paletes i els que ostenten càrrecs als Ajuntaments; que vegin com un poble pot conservar-se típicament pintoresc sense privar-se de cap comoditat, i sobreto; que tothom compregui la importància que per un poble té el conservar amb zel les seves sagrades pedres amb tota puresa, allunyant les mixtificaciones de mal gust que destrueixen el seu veritable aspecte en les restauracions que s'els fa sofrir, per tal de donar al poble un fals aire de ciutat moderna.

Aquesta és la impressió que en dona Antoni Ollé i Pinella a l'«Excel·lent Pla i Nuntanya», de Balaguer. Però ara, heu's aquí una altra visió, que trobem a la notable i esplèndida revista «Catalonia», de Buenos Aires.

El «Poble Espanyol». No hi ha lloc de l'Exposició que tingui més atractius ni que es vegi més freqüentat que aquest. Ras no té d'estrany. Podeu en menys de deu minuts anar de la bulliciosa Plaça de Catalunya a la tranquil·la Plaça Major d'un poble ple de meravelles arquitectòniques i de reconets melangiosos, convida a grans i a petites a fer-li el quiddia acatament. Hi ha qui es rellouria per a sempre en son riellor monestir. I es comprén. El poble espanyol, amb tot i ésser un poble on no manquen esglésies, casa de la Vila, tavernes, fondes i cafès, junt amb un grapat de botigues i obradors, és un poble que té més de Museu que de poble. La seva vida és vida que no s'assembla a la d'enlloc. No és Pompeia on, en travessar carrers i més carrers per entremig de runes sols ofu el trapic dels viants per les lloses de la ciutat morta, però no és tampoc el poble alegre on, si bé hi ha trobat

estada la quietud, la trenguen sovint el xerroteig dels ocells, els jocs mansos de la xicalla i el xixuxu de jais i manifestacions que es confien a cau d'orella tota mena de tafaneries. El Poble Espanyol té un ambient propi. Artísticament no hi ha poble al món que l'iguali. Cada casa és un joell.

Fiquem-nos-hi, doncs, un jorn que no sigui de festa major, ni de setmana regional, ni de passeig de llegia.

Ja som davant de la Porta de Sant Vicens, reproducció de la que amb igual nom hi ha a la ciutat d'Avila. Entrem. En travessar la Plaça Castellana, xamoses moles vestint trajes regionals, ens ofereixen la pacient somereta que ha de passejar-nos per carrers, places i carreers si no ens volem fatigar. Sortim a la Plaça Major per davall dels porcs que l'envernen, i donem una ullada al conjunt. Aquesta plaça té una bonica casa de la vila, calcada de la del poble de Valderroures (Terol), en la sala de sessions de la qual, que ens recorda la meravellosa sala de Cortes de l'Audiència de València, tenen lloc les recepcions fetes a les entitats regionals i comarcals que amb motiu de l'Exposició ens visiten.

En el vèrtex fons i esquerra de la Plaça hi veiem un temple per a la música, al qual es puja per escales de deu i dotze grans que hi ha a ambdós extrems d'uns passeigs amples i bon xic enlairats on es col·loquen les llotges per a les festes que tenen lloc al mig d'aquell gran quadril·ler. També en els passeigs trobem taules de cafè on serveixen refrescos els establiments instal·lats en els porcs. Per la casa assenyada amb el número 9, entrarem al diorama nacional compost de cinquanta cinc perspectives de les més interessants ciutats espanyoles.

En anar a deixar la Plaça Major, passant pel cantó dret de l'Ajuntament, ens trobem davant del «Rincón del Triste», pla d'harmonia i plaidesa que, ens convida a les més pregoneres meditacions. Ja puguem pel carrer de l'Alcalde de Zalamea; ja muntem les Grades de Santiago

d'ambient galsic, fins arribar a la Plaça de l'Església, on al núm. 1 podrem fruit de les excel·lències de sis quadros diorames del Quixot, bastant recomanables.

L'església té un portal barroc tret d'una de les esglésies d'Alcaniz, i ens ofereix un campanar d'estil mudèjar aragonès, reproducció del d'Otebo, poble de la província de Saragossa.

De la plaça esmentada sortim a la Plaça Aragonesa, riallera i agradosa, que hem de deixar per ficar-nos pel carrer d'Arcos o pel de Bujals al tipic barri andalus, on totes les nits s'escolia l'esgarriament de la guitarra, el xoc de les castanyoles i aquells inabacables jais que fan enternir les pedres, entonats pels reis de la cantoria i del gemic. Hom no troba en tot el Poble Espanyol lloc més pintoresc i divertit. Els patis «Los Corales», i «El Farolillo», especialment aquest que gaudíx del privilegi del cant i la jarana, es veuen d'entorn plens de floristes de terres enllà del Pireneu, que creuen que l'única digna d'admiració del nostre país, és la flomengueria. Les vigiles de festa i dies assenyalats el barri andalus assoleix caràcter tan real, que hom arriba a fer-se la il·lusió que el Poble Espanyol té aquesta vida que us heu dit en començar que a totes llums li manca.

Travessant les places de Penñor i de la Hermandad que encara pertanyen a l'esmentat barri, ens fiquem per la travessia del «Gran Aire» i correm de llevant i sortim fora les portes, camí del monestir que s'alça en mig de la bosqueria artificial del Parc de Montjuich. Monestir esvelt i bell d'arquitectura romànica amb un claustre d'ordre igual, que soplja ja relleus i enterraments còpia fidel del de Sant Benet de Bages.

D'allí, passant novament un pont, arribem al Balaard que té una bonica creu de terme, i entrem altra volta al poble per la Porta de Prades que ens troa a la Plaça de la Font i sigui al barri català. Ara sí que som a casa! Ens plaureu l'Hostal del Sol, parlar amb en Pere boter, amb en Roig el ceramista

i amb en Soldevila, el carreter; tafanejar la Casa dels ocells i l'obra del gremi de serrallers, i anar comprant coses de la terra en les botigues del carrer de Mercaderes, fins a pujar la davalada per tornar a eixir a la Plaça Aragonesa, que deixem a un cantó per a passar per davant de l'obra del gremi de serrallers, i ficar-nos al carrer del Príncep de Viana, que ens conduirà als Porcs de Sora.

Hem arribat a l'altre dels llocs interessants del Poble Espanyol: la travessia del Meestrazgo, el carrer de Cervantes, el carrer de Rius i Tauler (que cau darrera la casa de la vila), el carrer de l'Alcalde de Mostoles i el carrer del Candil. Tots tenen fomes tan pròpies i atranen de tal manera que hom no es cansaria de veure-les i tornar-les a veure cent i cent cops.

Ja som al carrer de Cavallers, que és un resum de cases i palaus de Basconia, Navarra i Castella. Ja passem novament per davant de la porta d'entrada, però no ens convé veure-la per no abandonar el poble espanyol sense visitar abans el carrer de la Conquesta i admirar en tot son valor l'artístic reconet del carrer del Tercio, fins a sortir altra volta a la Plaça Major.

Hem recorregut el Poble Espanyol. Aquest tan celebrat Poble Espanyol que ocupa uns vint mil metres quadrats de terreny, que té unes sis-centes cases, vint carrers, set places i places i un grapat de botigues i obradors en els quals es fabriquen i es venen productes de les diverses regions representades: Catalunya, València, Mallorca, Gascònia, Astúries, les dues Castelles, Andalusia, Aragó, Extremadura, Navarra.

El Palau d'Agricultura

Record a M. Mayol.

El Palau d'Agricultura i Alimentació (millor diríem «Palau») és tan vast i complet i variat, que ell sol podria constituir gairebé tota una Exposició, interessantíssima. Alhora, la construcció dels seus edificis és una de les més reixides. Val a dir que ha tingut un constructor com En Montón, que té molt bona mà, operaris destres i material de confiança... I ara no ens sabem estar de retrar el tribut d'un record afuissim al tan malaguanyat. Miquel M. Mayol, un dels dos autors del projecte. Bon jove, ha mort quan no feia gaire que la seva bella obra s'havia inaugurat. Tots hem sentit el dol d'aquella desaparició: valia molt i prometia, encara, molt.

Al Palau d'Agricultura hem gaudit estones llargues, ja sigui bo i recorrent les seves instal·lacions, de fruits i productes exotícs, maquinària i tècniques agrícoles, la sigui bo i passejant pels seus patis, afonosos de vegetació, d'arbres i plantes, fruiters i florífers, entre delitoses ramonetes d'aigua.

Podem dir que l'Agricultura i el Ram de l'Alimentació han fet un paper brillant a l'Exposició.

A. O.

Demareu arreu el famós Xampany Rigol

Caves a Sant Sadurn de Noya

Casa fundada en 1900

DIPOSIT A BARCELONA

CASANOVA, 110 - TELEFON 70473

Agent general de vendes: J. SUAREZ

LES GANGUES

Siracusa, 77 (abans Voltaire). - Telèfon 12893. - BARCELONA (Gràcia)

La Ortopedia Moderna

Fill de B. Carcasona

felicitats els senyors doctors i llur distingida clientela i els desitja un feliç i pròsper any 1930.

Casa fundada l'any 1875

Carrer Escudellers Blancs, 8. - Telèfon 10916

JOGUINES BASAR DEL PI

6, Pi, 6

BARCELONA

Maria Eclansans V. de Trius

Compra-venda d'Antiguitats — Objectes d'Art

TELEFON 12113

Carrer de la Pietat, 10, i Frereria (darrera de la Catedral)

BARCELONA

M. Roca

Sastre

Call, 18 - Barce'ona

Pastes alimentoses

Antiga Casa NONELL

Formatges - Mantega - Purés - Tap'iques - Sopa - Julienne - Cafès al natural

Sant Pere més Baix, 38

BARCELONA

SALDOS

CENTRAL:
SALMERON, NUMERO 75

SUCURSAL:
AV. PORTAL DE L'ANGEL, 36

Desitja a la seva distingida
clientela un feliç i pròsper
Any 1930

LA PERFUMERIA VILADROSA
DE **JOAQUIM OLLER**
Passatge de Gràcia, 75 :: Telèfon 74076
Productes d'Elisabeth Arden
LONDON - PARIS - NOVA YORK
Desitja als seus amics i
clients un pròsper i feliç
ANY NOU

CÚPULES, MANSARDES
I FUSTERIA D'ARMAR

Uralita, Pissarra natural,
Teules i Zinc, etc., etc.

DIPOSIT DE PISSARRA

SALVADOR CARRION

Constructor de Cobertes

Encarregació, 74 BARCELONA
Telèfon 75694 (GRACIA)

Desitja als amics i clients
un feliç i pròsper Any Nou

Josep Casasús

Constructor de Cels - Rasos

Artesonats, Embigats i Coronaments
sistema Armadura Estopa Guix

STAFF

Desitja als seus clients i amics un bon Any Nou

TALLERS I DESPATX: TELEFON 53712
Consell de Cent, 474 BARCELONA

LA CASA

Vidua de Manuel Sánchez

Casa fundada en 1903

Desitja als seus clients i amics
un feliç i pròsper Any 1930

Barbarà, 12 - Tel. 10145

BARCELONA

BON

ANY NOU

Desitja la

BANCA DEL MOBLE

als seus clients i amics

FABRICA DE MOBLES

AL MAJOR I DETALL

MOBLES D'ESTIL LUXE I ECONOMICS

DECORAT D'HABITACIONS

LAMPARES METAL·LISTERIA

Ronda Sant Antoni, 35 TELÈFON núm. 31118
Casanova, número 1 BARCELONA

Compra-venda de llibres
antics i moderns

LLIBRERIA BALAGUÉ

Felicita els seus clients i amics
i els desitja un bon Any Nou

Palla, 13115 - BARCELONA

La Casa

Marcel Vila

MUNTURES D'APARADORS
Corts, 570 - BARCELONA

Felicita els seus nombrosos
clients i els desitja un feliç
i pròsper Any Nou

J. & S. Millet

Material per a sanejament : Ac-
cessoris per a Cambres de bany
Vidres i Cristalls plans : Miralls

Floridablanca, 78 i Viladomat, 75
BARCELONA

PERE GINER

NEUMATICS I ACCESSORIS

Màxima qualitat i mínim cost

VULCANITZACIÓ I REPARACIÓ

Patent número 86718

Desitja als seus amics i clients
un feliç i pròsper Any Nou

Corts, 669, bis :: Telèfon 51696

COMPRA-VENDA DE FINQUES
PRESTEC HIPOTECARI

Telèfon 12355

FRANCESC FREIXAS

Desitja als seus clients i amics
un feliç i pròsper Any Nou

CARRER DE VERGARA, 10, 1.er

BARCELONA

La casa vídua de LLUIS TASSO

IMPREMTA - FOTOGRAVAT - CASA EDITORIAL

Desitja a tots els seus afavoridors
i amics un bon Any Nou

Demaneu el nostre catàleg de Nadal de la casa Editorial
i pressupostos de tota mena de treballs

Arc del Teatre, 21 i 23 Telèfon 12412

BARCELONA

El Director i Professorat
de l'ACADEMIA

COTS

desitja per a l'any 1930
moltes felicitats als amics
distingits alumnes, an-
tics alumnes i a llurs
.. .. families

La Gran Sastreria Layetana

Via Layetana, 40

Felicita els seus amics
i clients i els desitja
un feliç i pròsper

Any 1930

La Casa

Vidua RENÉ

OLIS I SABONS

Casp, número 40
Telèfon 16266

Creu Coberta, 73
Telèfon 30019

SERVEI A DOMICILI

Desitja als seus clients i amics
un bon Any Nou

Tallers Citroën

DE

B. MATAS

REPARACIÓ D'AUTOMOBILS

Desitja als seus clients
i amics un feliç i pròsper
any 1930

València, 149 - Tel. 70692

BARCELONA

DE LES TERRES DE CATALANES

TARRAGONA

Moviment del port

Entrades: els vapors «Cabo Roche», procedent de Villagarcia, amb càrrega general.

Despatxades: els vapors «Cabo Roche», cap a Barcelona, amb càrrega general; «Adelina R», cap a València, de trànsit i «Ciutat de Reus», cap a Sète, amb vi; el bergantí goleta «Estor», cap a Santa Maxime, amb llaut.

Un home amb oronades greus

Bona ventura Sugranyes i Rabesal, de 77 anys, s'estava al camp reposant de la seva tasca de pagès. En encendre una cigarreta i llançar el llumí va calar foc a uns esbarzers. En voler apagar el foc se li encengué la roba.

Uns altres pàgesos s'adonaren que succeïa quelcom d'anormal. Hi anaren de seguida i aconseguiren apagar les flames. Sugranyes fou traslladat al seu poble, Salvà del Camp, on li foren aplicades diferents cremades de caràcter gravíssim.

Altres noves

Al despatx de l'alcalde i sota la presidència de l'alcalde, es reuniren dimarts, els presidents de la Cambra de comerç, de la Junta de les Indústries del port, del Centre industrial, de l'Associació de la Premsa, del Col·legi oficial dels consiguers, del Sindicat dels fabricants de farina, de la Cambra de la Propietat urbana, del Col·legi oficial d'agents de duanes, dels Agents comercials i dels Corredors de comerç.

A la reunió fou posada de manifest la inquietud que ha produït en tots els sectors econòmics de la ciutat, la nova arribada de Mallorca, d'haver estat demanada la supressió dels vapors setmanals entre el port de Palma i el de Tarragona, per enbrotar les línies entre Palma i València.

Entre els reunits es va convingut sol·licitar del ministre de Marina i del de la Governació, que defensin els interessos del comerç, no solament de Tarragona, sinó també de la demarcació Lleyda-Osca-Terol, que efectuen els seus embarcaments per a Palma en el port de Tarragona.

S'acordà que totes les entitats dirigint telegrams al Govern, en defensa dels interessos de Tarragona i de la seva comarca, per tal que no sigui suprimit el dit servei marítim. —Ahr, sota la presidència del senyor Orovi, va celebrar sessió la comissió permanent de la Diputació. Entre altres acords, va prendre els dos següents:

Ampliar fins al dia 31 d'aquest mes de gener el termini per a l'admissió de les instàncies per a les oposicions a la beca Pau Casals, i incloure-hi la societat de cant, sota el programa que serà objecte del corresponent anunci.

Assenyalar el dia 19 de gener per a la inauguració solenne de la biblioteca que la Diputació ha pagat a la vila d'Ulldecona.

—Dauí pocs dies, l'alcalde senyor Barado marxarà cap a Madrid.

GIRONA

Exposició

A l'Ateneu de Girona ha estat inaugurada una exposició d'aquarel·les originals de l'artista Pere Colomer. L'exposició, força notable, és molt visitada.

Detencions

A Freixenet, foren detinguts els autors d'una talla d'arbres en un bosc de propietat d'altri.

—A l'indret conegut per El Fiscal, terme municipal de la La Junquera, fou detingut un individu anomenat Ferran Tena, suposat autor d'un robatori.

Altres noves

En Joan Cayol i en Joan Roca han estat nomenats jutges, efectiu i suplent, de l'Escala i de Berges, respectivament.

—Avui serà obert al públic, el nou escorçador municipal construït a Caldes de Malavella.

—Ha estat nomenat inspector delegat adjunt de formació professional a la zona quarta, de la qual formen part les terres gironines, en Lluís Novo.

LLEYDA

Un home electrocutat

Al terme municipal d'Ossó de Sió, Josep Bolunyà, de 41 anys, fill de Trempe, veí de Lleyda i capataç d'una brigada d'obres de la Canadiana, treballant en la reparació d'una línia del transport d'energia elèctrica, va sofrir una descàrrega elèctrica que li ocasionà la mort al cap de poca estona.

Gaiguda mortal

Josep Berinyó, de 19 anys, veí de Massà, va caure daltabaix d'un pou existent al corral de la partida denominada Pelarell, i morí negat.

Altres noves

El governador civil ha autoritzat l'alcalde d'Auacell per extingir, mitjançant l'envermenat, els animals danys que existeixen en aquell terme municipal.

—Han terminat les obres de construcció de la carretera de Planella a Bellmunt. Aviat es procedirà a la recepció definitiva.

—Ha pres possessió del càrrec de vigilant tècnic afecte a la secció de vies iobres de la Diputació, en Ferran i Toran, nomenat recentment per al dit càrrec.

IGUALADA

Festes nadalzenques

S'és celebrada la Missa del Gall a les dotze de la nit, en les esglésies dels PP. Caputxins i MM. Escolàpiques, amb força concurs de fidels.

I més tard, es digueren a les dues parròquies i altres esglésies.

Llavabo Cardona. Vergara.

La típica diada encara sap fer sentir als igualadins la simplicitat de la tradició que mena a fer-nos humils davant del Gran Nado.

El Nadal del Poble

Com és costum ja arrelat, en el cancell de les esglésies, el dia de Nadal, a l'hora de les misses, es recaptaren almoines pel Nadal del Poble, festa que organitzen els elements del Requeté Jaumista de la ciutat, proporcionant així alguna alegria a moltes llars necessitades.

Obituari

Ha deixat d'existir a l'edat de 61 anys, el conegut mestre sabater Josep Mercader Malet, per la qual raó, es pallessen les amistats que tenia en els actes de l'enterrament i honres fúnebres que tingueren lloc a la parròquia de Santa Maria. (A. C. S.)

Del Centre Catòlic

Les representacions d'El Primer Nadal dels Pastors, en les passades festes, obtingué un gran èxit al teatre del Centre Catòlic, on la secció d'aficionats ha tret tot el partit que es podia de la sarsuela pastorel·la, música i lletra de l'escriptor R. Fortunat Buquet.

Les reformes que s'han fet a l'escenari i l'haver dotat de calefacció la sala són coses que fan de bon recomanar als amants del teatre, com a lloc d'esbarjo.

Del Centre Tradicionalista

Ha obtingut una franca acceptació al Centre Tradicionalista el drama líric de Ramon Pàmies «L'Estel de Nasaret», representat en els dies de Nadal i diumenge següent, per la companyia Esbart Dramàtic Igualadí. Es d'admirar la bona Maria del Ríu en el paper de Sant Miquel, interpretat amb molta discreció.

Missa nova

A l'església del Col·legi de PP. Escolapis celebrà la seva primera missa el nou prevere escolapi reverend Pare Josep Mas i Gramunt, el qual fou apadrinat en la solemne acte per Carlos M. Tola Borràs i Josep Borràs Enrich. Enaltí les glòries del sacerdot catòlic el reverend Joaquim Palet. L'altar major estava profusament il·luminat i la capella de Nostra Dona de la Soledat hi cantà una bella missa polifònica.

La Biblioteca pública

El moviment registrat a la Biblioteca Pública de la Calxa de Penesions per a la Vallès, d'Estalvia, durant el mes de desembre de novembre, és com següent:

Lectors concurrents: 3.106; repartits en: homes, 1.049; dones, 540; i infants, 1.517.

S'han prestat 4.484 serveis de lectura, classificats en: Llibres d'infants, 2.355; altres general, 376; Filosofia, 14; religió, 41; ciències socials, 104; ciències aplicades, 43; belles arts, 55; literatura, 1.404; i història i Geografia, 149.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

La típica diada encara sap fer sentir als igualadins la simplicitat de la tradició que mena a fer-nos humils davant del Gran Nado.

El Nadal del Poble

Com és costum ja arrelat, en el cancell de les esglésies, el dia de Nadal, a l'hora de les misses, es recaptaren almoines pel Nadal del Poble, festa que organitzen els elements del Requeté Jaumista de la ciutat, proporcionant així alguna alegria a moltes llars necessitades.

Obituari

Ha deixat d'existir a l'edat de 61 anys, el conegut mestre sabater Josep Mercader Malet, per la qual raó, es pallessen les amistats que tenia en els actes de l'enterrament i honres fúnebres que tingueren lloc a la parròquia de Santa Maria. (A. C. S.)

Del Centre Catòlic

Les representacions d'El Primer Nadal dels Pastors, en les passades festes, obtingué un gran èxit al teatre del Centre Catòlic, on la secció d'aficionats ha tret tot el partit que es podia de la sarsuela pastorel·la, música i lletra de l'escriptor R. Fortunat Buquet.

Les reformes que s'han fet a l'escenari i l'haver dotat de calefacció la sala són coses que fan de bon recomanar als amants del teatre, com a lloc d'esbarjo.

Del Centre Tradicionalista

Ha obtingut una franca acceptació al Centre Tradicionalista el drama líric de Ramon Pàmies «L'Estel de Nasaret», representat en els dies de Nadal i diumenge següent, per la companyia Esbart Dramàtic Igualadí. Es d'admirar la bona Maria del Ríu en el paper de Sant Miquel, interpretat amb molta discreció.

La missa nova

A l'església del Col·legi de PP. Escolapis celebrà la seva primera missa el nou prevere escolapi reverend Pare Josep Mas i Gramunt, el qual fou apadrinat en la solemne acte per Carlos M. Tola Borràs i Josep Borràs Enrich. Enaltí les glòries del sacerdot catòlic el reverend Joaquim Palet. L'altar major estava profusament il·luminat i la capella de Nostra Dona de la Soledat hi cantà una bella missa polifònica.

La Biblioteca pública

El moviment registrat a la Biblioteca Pública de la Calxa de Penesions per a la Vallès, d'Estalvia, durant el mes de desembre de novembre, és com següent:

Lectors concurrents: 3.106; repartits en: homes, 1.049; dones, 540; i infants, 1.517.

S'han prestat 4.484 serveis de lectura, classificats en: Llibres d'infants, 2.355; altres general, 376; Filosofia, 14; religió, 41; ciències socials, 104; ciències aplicades, 43; belles arts, 55; literatura, 1.404; i història i Geografia, 149.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte del traspass de la senyora Maria Rosés de Riga, muller del nostre amic Joan Riga.

A ambdues famílies, trametem el nostre condol.

El nostre diàleg amic, l'ex-regidor regionalista En Joan Bosch i Romaguera, passa per la pena d'haver perdut la seva mara política.

—També me de donar compte

1830 - L'ANY DE MISTRAL - 1930

En l'any que comença avui, serà commemorat el centenari
de la naixença del poeta de "Mirèia"

L'ANY DE MISTRAL

L'any en el qual acabem d'entrar
serà l'any de Mistral. Nat el 6 de
setembre de 1830, enguany s'escau el
centenari de la naixença d'aquell
que fou el patriarca del renaixement
literari provençal, el faisonador de
la germanor occitana i el profeta de
l'amistat dels pobles llatinos.

Aquestes foren, en essència, les
tres grans directives del poeta de
«Calendau». El renaixement literari
provençal fou obra seva i dels seus
compagys, els felibres. Però ell en
fou l'ànima. Ell en fou l'estro de
primera magnitud, a l'entorn del
qual giraren els planetes de la constel·lació felibrenca. Car, entre tots
ells, la guspira del geni només ha-
via encès la ment de Mistral. Acl
el geni és el que provoca la renaixen-
ça, el que la pasta amb les seves
mans. No hi vol dir res, la diferen-
cia de l'ambient. Mistral en té prou
amb una plèiade de poetes, homes
de fe, de perseverança, de passió i
d'entusiasme, per a donar la sensa-
ció de què tots plegats tenen al seu
darrera un auditori, un poble. En
haver passat la constel·lació, en apa-
rèixer l'estro que li assenyala l'or-
bita, el poble no hi era encara. Però
hi havia l'obra. I l'obra regula te-
nint adreçats, els poetes es continua-
ven dient felibres, i avui sense cap
altre Mistral que doni prestigi als
vells parlars del Migjorn francès,
després d'un període de depressió,
de marasme, de desorientació, la idea
mistraliana del renaixement literari
provençal es torna a dirigir més
atençadament, més depurada, més fer-
ma i tot, potser.

El contacte dels felibres i dels
poetes dels nostres Jocs Florals fal-
sona la germanor occitana pel de-
munt de les convencions estatals.
Mistral fou sempre fidel a aquesta
germanor, i si calgués lamentar l'a-
llunyament d'alguns poetes catalans
dels primers temps, que, per altra
part, s'allunyaren igualment del sen-
tit pairal que aquella germanor te-
nia, els poetes que vingueren més
tard — l'exemple de Verdaguier ho
palea — afeirmaren aquella amistat,
renovada avui i enaltida sota la in-
vocació de Mistral.

De l'interès que ha suscitat, en tots
moments, a Catalunya, l'obra mis-
traliana en són exemple les multi-
ples traduccions que tenim de les
produccions de Mistral. Les princi-
pals són, totes, verídiques al català.
Hi ha una traducció de «Calendau»,
feta per Josep Roca i Roca, que da-
ta del 71. «Mirèia» ha estat objecte
de dues versions diferents: la de
F. Pelai Briz, que ha assolit dues
edicions, i la de Maria Antonia Sal-
và, que publica l'Institut d'Estudis
Catalans. De «Nerto» tenim dues tra-
duccions distintes: la de Jacint Ver-
daguer, que ha assolit diverses edi-
cions, i la del poeta mallorquí, Guil-
lem Colom, que data només del 1928.
«El Poema del Rose» fou traduït per

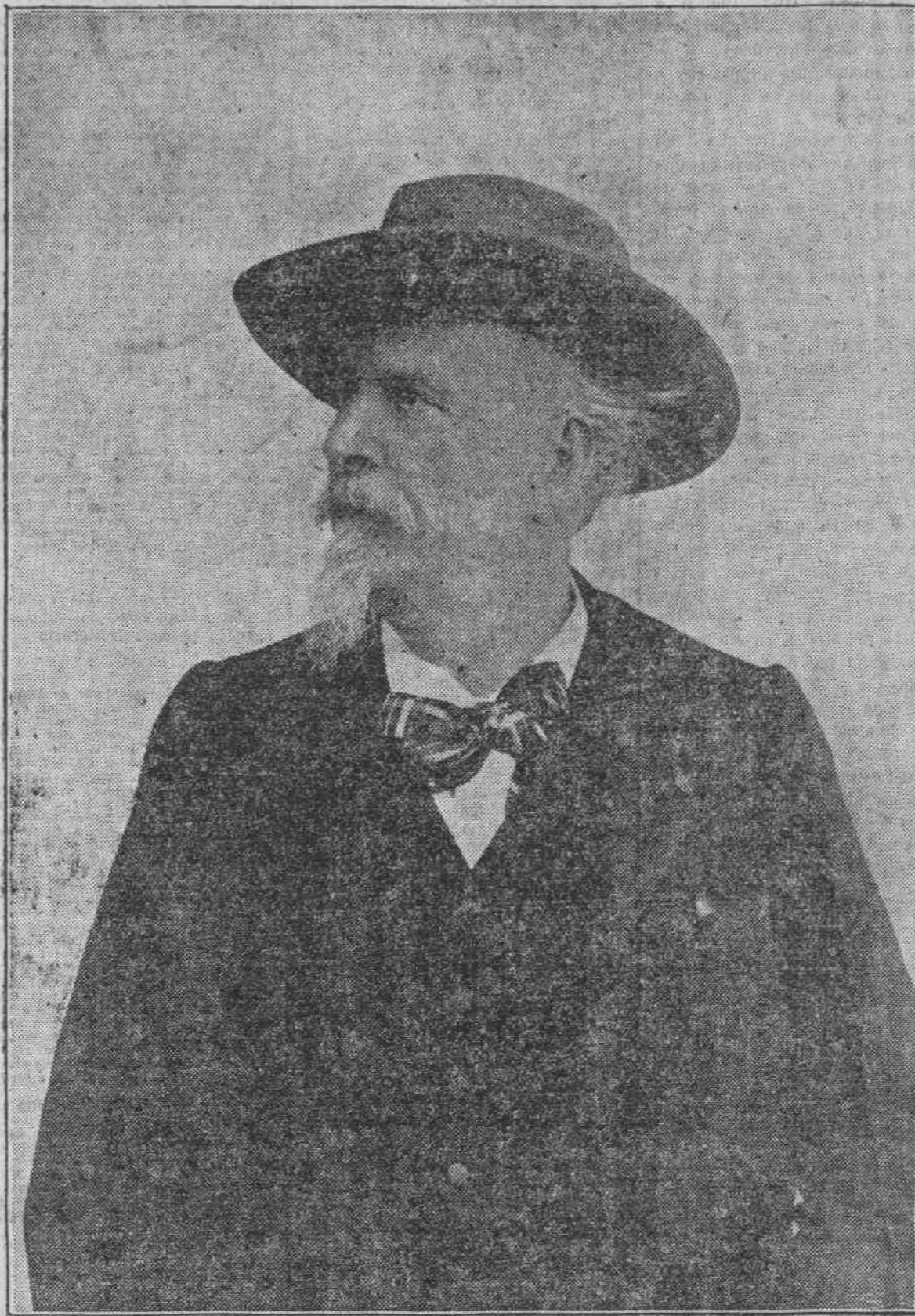
Josep Soler i Miquel, «En Soler de
Le, Borges», aquell dissortat amic de
Maragall, que ara, l'epistolari de
l'autor de «La Vaca cega», incorpora
definitivament a la història del
nostre moviment literari. Maria An-
tònia Salvà no n'ha tingut prou en
traduir «Mirèia»; ha vertit també
«Les illes d'or», i altres obres me-
nors del poeta de Maiana han estat
també traduïdes i escampades ací i
allà. (No són proves suficients,
aquestes, si no d'una fidelitat occi-
tana continuada, almenys d'una
unànime veneració a l'obra mistra-
liana? Si Mistral serva tota la vida
la «Copa Santa» com una reliquia
simbòlica, ací hem servat el culte de
la seva obra, tant per la seva bella-
sa literària com per la significació
espiritual.

El poeta de Provença fou, hem
dit, el profeta de l'amistat dels po-
bles llatinos. Alguns felibres de les
darreres fornades — i entre ells
Maurras i alguns amics seus — han
aixecat, a França, la bandera mis-
traliana com a símbol d'un classi-
cisme ordenador, en oposició al des-
ordre romàntic. Poetser, literàrie-
ment, tenen raó. Ideològicament, ja
no en tenen tanta. El fons romàntic
de Mistral traspuja i pren cos quan
somia en la germanor dels pobles
llatinos, quan proclama una latiní-
tat àmplia i comprensiva, quan es-
quematitza una confederació dels
pobles neo-latins a base de federa-
cions de regions diverses. No direm
pas que Mistral fos un il·lus en pro-
pugnar aquest credo. Afirmarem sem-
pre que fou un romàntic, i no ens
dol pas. El mateix fet del felibrisme
fou una conseqüència del romànti-
cisme, moviment que no hauria sabut
combatre el poeta que dedicava
«Mirèia» a un Luminisme. Romàntic
o no, però, Mistral veia la latinitat
com una extensió de l'occitanisme
i com una persistència de la tradi-
ció i de la civilització que tingueren
per bressol la Mediterrània. Avui
aquesta idea mistraliana és supera-
da per l'europeisme. I això vol dir
que si la seva concepció, tot i essent
romàntica, ha tingut una superació,
és que no era tan quimèrica i tan
il·lus com podia semblar.

Aquestes tres grans directives del
pensament mistralià no són pas ca-
duques. Les tres s'aguanten i cap de
les tres no ha fet encara tot el seu
camí. El renaixement literari pro-
vençal està encara al començament;
la germanor occitana exigeix nous
servants per a poder donar tots els
fruits desitjats; l'amistat llatina ha
d'ésser una de les bases de la futura
Europa si hom vol que la paraula
«europeu» tingui un sentit.

Això serà dit i repetit en aquest
any de 1930. Això, i la glòria del po-
eta, és el que es posarà de manifest
en l'any mistralià que comencem.

ALFONS MASERAS

A. Mistral, f. 1830. A. de F. Maseras de Barcelona
F. Maseras 1908

MIRÈIA

FRAGMENT DEL CANT DOTZE

Lou país dis oranges. — Lis Santas remontan au paradis. — Lou
paire emé la maire arriban. — Lis Santines montan Mirèia a la
capella-z-anta, cunte i'a lis relics. — La glèisa dis Santas Marias.
— Lis suplicacions. — La playa camarguena. — Vincèn arriba e
sa dolor desbouda. — Lou cantica dis Santines. — Darriera vision
de Mirèia: vèi lis Santas Marias emplanadas dins la mar. — Dar-
rieras paraulas e luminosa mort de la chatana. — Lis complanchas,
la desesperança.

MIREIA

CANT DOUGEN

Un país dis oranges à l'ora
Que lo jour de Dieu s'esvaporà,
E que lis pescadò, qu'an calat si jabin,
Tiran si barca à la calanca;
E que, leissant partir la branca,
Sus la cabessa vo sus l'anca
Li chata en s'ajudant cargon si pleu gurbín;

Di ribo cunte l'Argens varaia,
Di planas, di colets, di draias,
S'enaussa peralin un long Cor de canson.
Mai belament de la cabruna,
Cant d'amor, èr de cantabruna,
Pau-à-pau dins lis colas brunas
S'esperdon, e vèu l'ombra emé la languisson

Di Marias que s'envolavan
Ansin lis paraulas calavan,
Calavan pan-à-pan, de niva en niva d'or:
Semblava un resson de cantica,
Semblava una luencha musica
Qu'en dessus de la glèisa antica
S'enauava emé l'aura. Ela, sèmbia que dor,

E que pantaia ageinouada,
E qu'una estranja soleiada
Encorona son front de novèlli bèuta
Mai, dins lis erme e lis joncadas,
Si vièi parènt tant l'an cercada
Qu'à la perfin l'an destocada;
E dre, sota lou porje, alucon espantà.

Prenon paments d'aiga signada,
Mandon au front sa man bagnada.
Sus lou bard que respond e la fema e lou vièi
Dedins s'avançan... Espaurida
Coume quand subran una trida
Vèi li cassaïre; Mon Dieu, crida,
Paire e maire, cunte anàs? — E de vèire quan vèi,

Mirèia tomba aquí. Sa maire,
Em'un visage lagremaire,
le cour, e dins si bras l'aganta, e ie disiè:
Qu'as, que ton front es caud que brula?
Non, es pa'n songe que m'embula,
Es ela qu'à mi pèd barraia,
Es ela, es non enfant... E plorava e risiè.

amb un petit aire ferotge, — jo no
vull ésser «senyors».
També havia notat que quan te-
niem visites, com per exemple la
del Marqués de Barbenant (un dels
nostres veïns de terres), el meu pa-
re, que, habitualment, quan parla-
va de la meua mare, davant els
servents, l'anomenava «la mestres-
sa», aleshores, en cerimònia, la de-
nominava «ma moué».
El bell marqués i la marquesa,
que s'esqueia ésser germana del ge-
neral de Galliffet, cada cop que ve-
niem en portaven amettes i altres
llepolies; però jo, així que els veia
baixar del cotxe, com un salvatge
que era, corria a amagar-me al
farraçer... I la pobre Delaïda vin-
ga cridar:
— Frederic!
Però, enebades, esperava de sen-
tir les rodes del cotxe com se n'em-
portaven el marqués, mentre la me-
ua mare clamava, allà baix, a la
porta de la masia:
— El senyor de Barbenant i la se-
nyora de Barbenant que venien a
veure'l, aquest insòfrible, i ell s'a-
magà!

I en compte de confits, quan sor-
tia de segalada, temerós, del meu
cau, plam!, trobava la meua surra,
CAP D'ANY
Per Cap d'Any (tancarem amb
aquest altre record), una multitud
d'infants, de vells, de dones i de
noies, venien al matí a saludar-nos
d'aquesta manera:
«Bon dia!, us desitgem a tots la
mestressa, amo, acompanyada,
de tants com el bon Déu voldrà».

—Vaja, nosaltres us la desitgem
bona — responien el meu pare i la
meua mare — i donaven a cadascú,
bonament, en forma d'estrenes, un
parell de pans llargs i de coques
rodanxones.
Per tradició, a casa nostra, com
en diverses altres, es distribuïen

així, en el nou any, dues tornades
de pa als pobres del poble.

«Cent anys que visquí,
cent anys couré,
cent anys als pobres donaré».

Aquesta fórmula, cada nit, revenia
en l'oració que el meu pare deia
abans d'anar-se'n a dormir. I per
això, en les seves exequies, els po-
bres, amb raó, pogueren dir, en
plansy!.

—Que l'acompanyin al cel tants
d'àngels com pans ens donà. Amén»

El Comitè Català
del Centenari de Mistral

Francesc Mateu, Puig i Cadafalch,
Pompeu Fabra, Santiago Rossinyol,
Apelles Mestres, Enric Morera, Víctor
Català, Lluís Millet, doctor Joan So-
ler i Pla, Joaquim Cabot, Amadeu
Vives, Pere Coromines, Lluís Nicolau
d'Oliver, Carles Rahola, Maria An-
tònia Salvà, Joan Ruiz Porta, Joan
Maria Guasch, Agustí Calvet, Joan
Estelrich, Josep Carbonell, Alexandre
Bulart, Carles Grandó, Josep Maria
de Sagarra, mossèn Llorenç Ribet,
Eduard López Chavarri, Joan Bergós,
Josep Maria Juncó, Alfons Maseras,
Lola Anglada, M. Alcantara, Joan
Oller i Rabassa, Josep Maria López
Picó, J. V. Foix, Tomás Garcés, Joan
Chabàs i els senyors directores de
LA VEU DE CATALUNYA, de «La
Publicitat», d'«El Moti» i de «La
Nau».

De «Memori e raconte»

ELS MISTRAL

Els meus pares, senyors de lloc,
eren d'aquelles famílies que vivien
davant lo seu, en el treball de la
terra, de l'una generació a l'altra.
Els senyors de lloc, al país d'Arlès,
formen una classe a part: una me-
na d'aristocràcia que fa la transició
entre els pagesos i els burgesos i
que, com qualsevol altra, té el seu
orgull de casta. Car si el pagès, ha-
bitant del poblet, correia amb els
seus braços, amb l'alçada o el ca-
veç, els seus retalls de terra, el se-
nyor de lloc, agricultor en gran, en
els masos de Camargue, de Crau o
d'altra banda, treballava el camp
la seva cançó, amb la mà a l'es-
teva. Es ben bé el que vaig dir en
aquestes cobletes el dia de les no-
ces d'un meu nebot:

«Havem menat l'arada
força honorablement,
i amb ella conquerirem
el nostre terret».

Havem collit l'espiça
pel bon pa calandí
i de tela rogenca
hem proveït la casa.

Tot camí porta a Roma:
No deixeu, doncs, el mas
i menjareu les pomes
puix que us agraden tant».

Però, què diable!, si volguéssim
aixecar les nostres hestres com
tants d'altres ho fan, podríem, sen-
se presumir massa, avançar que la
gent mistraliana descendeix dels
Mistral delnesos, asdevinguts, per
matrimoni, senyors de Mont-Dragó i,
després, de Romaní. El famós pen-
joll que hom mostra a Valence és
el tumbol d'aquests Mistral. I a
Saint Remy, niu de la meua família
(puix que el meu pare en sortí), en-
tra es pot veure l'hostal dels Mis-
tral de Romaní, conegut per Palau
de la Reina Joana.

L'esclat dels Mistral nobles té tres
felles de treball amb aquesta divisa
ufanosa: «Tot o res». Per aquells,
i nosaltres en som, que cerquem el
destí de les persones en la fatalitat
dels noms patronímics o en el mis-
teri de les coincidències, serà cu-
riós de trobar la Cort d'Amor de
Romaní unida, en el passat, a la
servidoria de Mistral i al nom de
Mistral designant el gran alé de la
terra de Provença, i en aquests
tres treballs que marquen el destí
de la meua família terrorista.

RUTH I BOOZ

El meu pare, vidu de la seva pri-
mera muller, tenia cinquanta cinc
anys quan es tornà a casar, i jo
sé el plançó d'aquest segon lliu.
Vet aquí com els meus pares es co-
negueren:
— Un any, per Sant Joan, Francesc
Mistral estava en mig dels seus
biats, que una colla de segadors
abaien a cops de falc.
Un esclat d'espiçolers seguien
els profetiers i arroplegaven les es-
piques que escapaven al rascló. I vet
aquí que el meu senyor pare s'a-
donà d'una nota bonica que roma-
nia enllà, com si tingués por d'es-
piçolar com les altres. Se li acostà
i li digué:
— Noietà, de qui ets? Quin és el
teu nom?
— La joventut respongué:
— Sóc la filla d'Esteve Populinet, el
batlle de Migau. El meu nom és
Delaïda.
— Com!, digué el meu pare. La
filla de Populinet, qui és batlle de
Maiana, va a espiçolar?
— Senyor, replicà ella, som una
família nombrosa: sis noies i dos
nois, i el nostre pare, encara que
tingui prou de béns, quan li de-
manem diners per empolinar-nos,
ens respon: «Fillis meus, si voleu
arreu», guanyen-los. I per això he
vingut a espiçolar.
— Sis mesos després d'aquest encon-
tre, que recorda l'antiga escena de
Ruth i de Booz, el valent senyor
de lloc demanà Delaïda al vell Po-
pulinet, i jo vaig néixer d'aquest ma-
trimoni (8 de setembre de 1830).

LA NAIXENÇA

La meua espel·lida havent esdevin

gut a les tres de la tarda, la gal-
lerada partera va fer anar a cercar
el meu pare, que es trobava, a-
gons el costum, en mig dels camps.
Tot corrent i de tan lluny com es
potia fer sentir:
— Senyor — cridà el missatger —
veniu, puix que la mestressa s'ha
de deslluir ara mateix.

— Quants n'ha tingut? — pregun-
tà el meu pare.
— Un de bell.

— Un fill! Que el bon Déu el faci
gran i assenyat.

I així, com si no hagués passat
res, tan bon punt acabà la feina,
l'home, a poc a poc, se'n tornà a
la masia. No és pas que no fos ten-
dre però educat com els provençals
antics en la tradició romana, tenia
en els seus posats l'aparent aspor-
del vell pater familias.

Em batejaren Frederic, en memò-
ria, sembla, d'un pobre minyonet
que, en el temps que el meu pare
i la meua mare es parlaven, havia
fet gentilmente llurs encàrrecs amo-
rosos i que, poc temps després, morí
d'una insolació. Però, com que
m'havia tingut el dia de la Mare
de Déu de Setembre, la meua mare
m'ha dit sempre que m'hauria vol-
gut posar el nom de Nostradamus,
en primer terme per rememorar la
Mare de Déu, i després en recorde-
ncia de l'autor de les «Centúries»,
el famós astròleg nadiu de Saint
Remy. Només que aquest nom mis-
tic i mirífic, no és veritat!, que
l'instint maternal havia sabut tro-
bar, no fou acceptat ni a l'alcaldia
ni a la sagristia.

LA PRIMERA SORTIDA. LES
SALUTACIONS

La meua primera sortida en bras-
cos de la meua mare (qui em no-
dià amb la seva llet), quan va oir,
després del part, la primera missa,
em sembla revere la vegament, en
una boira llunyana: ella, la meua
pobra mare, en la putat, en l'es-
clat de la seva plena joventut, pre-
sentava amb orgull el seu «rei», a
les seves amigues i, cerimonioses,
les amigues i parents ens acollien
amb les felicitacions de consuetud i
m'oferien un parell d'ous, un crostó
de pa, un gra de sal i un llumi,
amb aquestes sagramentals paraules:

— Petit, sigues pla com un ou, si-
gues bo com el pa, sigues assenyat
com la sal, sigues dret com un
llumi.
— Hom trobarà potser una mica in-
fantivol de contar aquestes coses.
Però, després de tot, cadascú n'és
feliç i a mi m'agrada de tornar,
sombriament, a la meua primera
bandola i al meu bressol de mo-
rera i al meu carret rodair, puix

que allí resuscito la felicitat de la
meua mare en el seu més dolç tres-
bal.

Quan vaig tenir sis mesos em va-
ren llevar la faixa que estrenyia els
meus bolquers (car Nanouet, la me-
ua àvia, havia recomanat que m'es-
trenyessin com cal, perquè, deia, els
infants ben embolicats no són ni
garrells ni cama-toris), i el dia de
Saint Josep, segons la tradició pro-
vençal, en «donaren els peus» i,
en triomf, la meua mare em portà
a l'església i sobre l'altar del sant,
tenint-me pels caminadors, mentre
la meua padrina em cantava: *Avè-
ne, avène, avène* (vina, vina, vina),
em van fer fer els primers passos.

LA MISSA DEL DIUMENGE

A Maiana cada diumenge hi anà-
vem a oir missa. Era mitja llegua
de camí, almenys. La meua mare,
tota l'estona, m'adormissava en els
seus braços. Oh, ja sína nodridora,
aquest niu dolç i florit! Volla sem-
pre, sempre, que m'hi portés una
mica, encara... Però una vegada —
tenia cinc anys — a mig camí del
poblet, la meua pobra mare em de-
ixà a terra, dient:

— Oh, peses massa, ara; ja no et
puc portar.

Després de la missa, anàvem amb
la meua mare a veure els avis, en
llur bella cuina de volta de pedra
blanca, on els burgesos de l'indret,
els senyors Devilo, Doumas, Ra-
voux, el cadet Riviero, acostumaven
d'anar a parlar del govern, passe-
jant-se damunt les lloses, entre l'ai-
guera i la llar.

El senyor Doumas, que havia estat
jutge i dimití l'any '830, es com-
plia, sobretot, a donar consells,
com aquest, per exemple, que la
seua veuissa repetia cada diumenge
a les mares joves que bressaven
llurs bordegaços:

— Als petits no s'els pot donar ga-
nivet, clau ni llibre; perquè amb un
ganivet es poden tallar; una clau
la poden perdre i, un llibre, espar-
rar-lo.

El senyor Doumas no hi anava
sol: amb la seva pomposa muller
i amb llurs onze o dotze fills om-
plia el saló, el bell saló dels avant-
passats, tot tapissat de tela pintada
de Marsella, representant ocicles
i paneres de flors, i allà, per mos-
trar l'educació de la seva colla,
feia, no sense orgull, declamar de
vers en vers, de paraula en paraula,
una mica a l'un, una mica a
l'altre, la narració de «Thérèse»:

A peine nous sortions des portes de
Trézén... Il était sur son char...
sur chon sar...
Les gardes affligés... affligés...

Imitaien son silence autour de lui
[lui rangés...]

Lui rangés...

De seguida, deia a la meua mare:
— A al vostre, Delaïda, no li ense-
nyeu de recitar res?

— Sí, contestava ingenuament la
meua mare: sap la cantalla de Joan
del Porc.

— Apa, bonic, digues el Joan del
Porc, em cridava tothom.

I, aleshores, amb el cap baix, bal-
bucejava tímidament:

— Qui s'és mort? — Joan del Porc.
— Qui el plora? — El rei moro.
— Qui se'n riu? — La perdú.

— Qui el canta? — La calandria. — Qui li
toca a morir? — El cul de la paella.
— Qui en porta dol? — El cul
del perol.

Es amb aquestes contes, cançons
de dida i contalles, que els nostres
pares, en aquella època, ens en-
senyaven a parlar la bona llengua
provençal, mentre que ara la vani-
tat ha fet presa en la major part
de les famílies i hom ensenya els
infants amb el sistema del senyor
Doumas. Així esdevenen petits igno-
rants, que són, e nel país, com cri-
atures trobades, sense lligams ni ar-
rels, car és moda avui, de renegar
de tot el que sigui tradició.

EL VELL ESTEVE

Cal que parli una mica, ara, del
vell Esteve, el meu avi matern. Era,
com el meu pare, senyor de lloc,
d'una bona casa com ell, i de bona
sang: amb la diferència que si pel
costat dels Mistral eren treballadors,
estalviadors, arroplegadors de béns
sense iguals en tot el país, pel co-
stat de la meua mare eren desprecio-
pat, no estaven mai a punt de tre-
ballar, deixaven que l'aigua corrés
i menjaven tot quant tenien. L'avi
Esteve (al Cel sia) era un veritable
Roger Bontemps.

«ELS SENYORS»

La meua primera infantesa, doncs,
transcorregué en el Mas, en compa-
nyia dels llauradors, dels pastors i
dels dallaires, i quan, de vegades,
passava pel Mas algun senyor de
clat, d'aquells que l'aigua corria
i menjaven tot quant tenien. L'avi
Esteve (al Cel sia) era un veritable
Roger Bontemps.

Marítima i Comercial

BORSA DE BARCELONA

31 DESEMBRE DE 1929

VALORS A TERME:

Sessió del matí, al Casino Mercantil: Nords 110'60-65, Colonial 124'50-75, Gas 138'50-59'00, Sucre 64'85, Aigües 199'00-300'50, Aigües noves 127'75, Hulleres 100'00, Explosius 230'00, Guadalupe 79'00-78'50, Petrolis 11'90, Filipines 415'00-416'00, C.H.A.D.E. 565'00-570'00, «Chade» sèrie D 112'00.

Sessió de la tarda, al Borsat Nord: Nords 110'60-65, Colonial 124'50-75, Gas 138'50-59'00, Sucre 64'85, Aigües 199'00-300'50, Aigües noves 127'75, Hulleres 100'00, Explosius 230'00, Guadalupe 79'00-78'50, Petrolis 11'90, Filipines 415'00-416'00, C.H.A.D.E. 565'00-570'00, «Chade» sèrie D 112'00.

Darrera sessió de la tarda, al Casino Mercantil: Nords 110'60-65, Colonial 124'50-75, Gas 138'50-59'00, Sucre 64'85, Aigües 199'00-300'50, Aigües noves 127'75, Hulleres 100'00, Explosius 230'00, Guadalupe 79'00-78'50, Petrolis 11'90, Filipines 415'00-416'00, C.H.A.D.E. 565'00-570'00, «Chade» sèrie D 112'00.

COTITZACIO DE MONEDES ESTRANGERES

Francs, 230'00; suïssos, 145'65; belgues, 104'85; lliures, 35'30; dòlars, 7'30; pesos argentins, 3'02; marcs or, 2'79; escuts portuguesos, 0'24.

(Reproducció del Butlletí Oficial)

VALORS AL COMPTAT:

DEUTES DE L'ESTAT

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

AJUNTAMENTS

DIPUTACIONS

Anuncis Oficials

BANCO HISPANO COLONIAL

Des del dia 2 de gener pròxim, tots els dies feiners, de nou a dos quarts de dotze del matí, seran pagats per aquest Banc els cupons i títols amortitzats del Deute Municipal de l'Interior, venciment de 31 de desembre de 1929, emissions 1903, 1904 i 1905, Sèries A, B i C, emissions de 1906, Sèries D de 1907 i 1909; Sèries E i F de 1912, Sèries B de 1912, 1913, 1916, 1917, 1918, 1919 i 1920, emissions de 1921 (Dècima) 1921, 1925 (F. C. Sarrià) 1925, 1926, 1928 (Port Franc) i 1929 i 1930, com també els cupons de les obligacions de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, emisso de 1922: Sarrià de 1911 i Bons de la Reforma 1908, Barcelona, 30 de desembre de 1929.

El Director General

EDUARD M. BUXADERAS.

SOCIETAT ESPANYOLA

DE CONSTRUCCIONS ELÈCTRIQUES

D'acord amb l'establert en la condició quarta de les escriptures d'emissió d'obligacions d'aquesta Societat de 9 de maig de 1919 i 10 d'abril de 1920 i quadros d'amortització corresponents, han estat amortitzats els títols següents, segons sortija efectuada davant el notari, don Leopold Rodas Campderà.

NUMERACIO

17, 30, 31, 52, 58.

211 al 230 7011 al 7020

321 al 330 7031 al 7040

341 al 350 7041 al 7050

361 al 370 7051 al 7060

381 al 390 7061 al 7070

401 al 410 7071 al 7080

421 al 430 7081 al 7090

441 al 450 7091 al 7100

461 al 470 7101 al 7110

481 al 490 7111 al 7120

501 al 510 7121 al 7130

521 al 530 7131 al 7140

541 al 550 7141 al 7150

561 al 570 7151 al 7160

581 al 590 7161 al 7170

601 al 610 7171 al 7180

621 al 630 7181 al 7190

641 al 650 7191 al 7200

661 al 670 7201 al 7210

681 al 690 7211 al 7220

701 al 710 7221 al 7230

721 al 730 7231 al 7240

741 al 750 7241 al 7250

761 al 770 7251 al 7260

781 al 790 7261 al 7270

801 al 810 7271 al 7280

821 al 830 7281 al 7290

841 al 850 7291 al 7300

861 al 870 7301 al 7310

881 al 890 7311 al 7320

901 al 910 7321 al 7330

921 al 930 7331 al 7340

941 al 950 7341 al 7350

961 al 970 7351 al 7360

981 al 990 7361 al 7370

1001 al 1010 7371 al 7380

1021 al 1030 7381 al 7390

1041 al 1050 7391 al 7400

1061 al 1070 7401 al 7410

1081 al 1090 7411 al 7420

1101 al 1110 7421 al 7430

1121 al 1130 7431 al 7440

1141 al 1150 7441 al 7450

1161 al 1170 7451 al 7460

1181 al 1190 7461 al 7470

1201 al 1210 7471 al 7480

1221 al 1230 7481 al 7490

1241 al 1250 7491 al 7500

1261 al 1270 7501 al 7510

1281 al 1290 7511 al 7520

1301 al 1310 7521 al 7530

1321 al 1330 7531 al 7540

1341 al 1350 7541 al 7550

1361 al 1370 7551 al 7560

1381 al 1390 7561 al 7570

1401 al 1410 7571 al 7580

1421 al 1430 7581 al 7590

1441 al 1450 7591 al 7600

1461 al 1470 7601 al 7610

1481 al 1490 7611 al 7620

1501 al 1510 7621 al 7630

1521 al 1530 7631 al 7640

1541 al 1550 7641 al 7650

1561 al 1570 7651 al 7660

1581 al 1590 7661 al 7670

1601 al 1610 7671 al 7680

1621 al 1630 7681 al 7690

1641 al 1650 7691 al 7700

1661 al 1670 7701 al 7710

1681 al 1690 7711 al 7720

1701 al 1710 7721 al 7730

1721 al 1730 7731 al 7740

1741 al 1750 7741 al 7750

1761 al 1770 7751 al 7760

1781 al 1790 7761 al 7770

1801 al 1810 7771 al 7780

1821 al 1830 7781 al 7790

1841 al 1850 7791 al 7800

1861 al 1870 7801 al 7810

1881 al 1890 7811 al 7820

1901 al 1910 7821 al 7830

1921 al 1930 7831 al 7840

1941 al 1950 7841 al 7850

1961 al 1970 7851 al 7860

1981 al 1990 7861 al 7870

2001 al 2010 7871 al 7880

2021 al 2030 7881 al 7890

2041 al 2050 7891 al 7900

2061 al 2070 7901 al 7910

2081 al 2090 7911 al 7920

2101 al 2110 7921 al 7930

2121 al 2130 7931 al 7940

2141 al 2150 7941 al 7950

2161 al 2170 7951 al 7960

2181 al 2190 7961 al 7970

2201 al 2210 7971 al 7980

2221 al 2230 7981 al 7990

2241 al 2250 7991 al 8000

2261 al 2270 8001 al 8010

2281 al 2290 8011 al 8020

2301 al 2310 8021 al 8030

2321 al 2330 8031 al 8040

2341 al 2350 8041 al 8050

2361 al 2370 8051 al 8060

2381 al 2390 8061 al 8070

2401 al 2410 8071 al 8080

2421 al 2430 8081 al 8090

2441 al 2450 8091 al 8100

2461 al 2470 8101 al 8110

2481 al 2490 8111 al 8120

2501 al 2510 8121 al 8130

2521 al 2530 8131 al 8140

2541 al 2550 8141 al 8150

2561 al 2570 8151 al 8160

Fàbrica de Llits Mobiliari de metall d'aurat
CASA FUNDADA EN 1870
GRANS PREMIS DIVERSES EXPOSICIONS

JOAN TORRES
BARCELONA

FABRICACIÓ D'ARTICLES: SUCURSAL:
Carraga, 394 - tel. 74715 Balma, 2 - Tel. 15775

OLIS D'OLIVA
RENE

Especialitat en classes fines
Sabons de totes classes
València, 339 (Onze de la
Bailia) - Tel. 70241
SERVEI A DOMICILI
Feliç els seus clients i amics i els
desitja un feliç i pròsper Any Nou

Casa GARRIGA

Elaboració de tota mena
d'embotits i fiambres estil
país i estranger
EXPORTACIÓ A PROVINCIAS

Sicília, número 143
Tel. 53331
BARCELONA

DESITJA ALS SEUS CLIENTS
I AMICS UN BON ANY NOU

Pelleteria - Confeccions

E. Carné

Carrer del Carme, 36, entresol
Tel. 16116 BARCELONA

DESITJA A LA SEVA CLIENTELA
I AMISTATS UN BON ANY NOU

CASA PETIT
ESTUCADOR

R. Gausset

Carrer Rocafort, 108
Tel. 30966
BARCELONA

Desitja als seus clients i amics un
bon Any Nou.

BON ANY NOU

Desitja als seus clients i amics la
**OFICINA INTERNACIONAL
DE PATENTS I MARQUES**

A. PASCUAL

AGENT OFICIAL

Oficines: Consell de Cent, 304, pral., 1.^a
(Entre Passeig de Gràcia i Rambla de Catalunya)

TELEFON 13925

BARCELONA

Basar de "La Unión"

GUILLEM LOPEZ

Papereria i Objectes d'escriptori

Desitja als seus clients i amics
un feliç i pròsper Any Nou

Unió, 3

Julia Bertran

PAPERS PINTATS

Papers «Glacier» - Pintura

Decoració en general

Cardenal Casanyes, 11

Tel. 18956

BARCELONA

**MAISON
MON CAPRICE**

Petritxol, 6 - Tel. 20938

PRESENTS CAP D'ANY I REIS

Vestidets, Abriquets
i Roba interior

Magatzems "LA GOLONDRIÑA"

La casa millor assortida
en articles confecció per
a senyora i nenes

ESPECIALITAT EN PRESENTS PER A REIS

Ronda Sant Antoni, 41 - Tel. 30881

Fàbrica de fils i xarxes de lli,
cànem i cotó

CORDILLERIA I ORMEIGS

Vidua i fills de Josep Borrull

Arreus de caça i pesca - Bosses per a
compra - Hamacs per a camp i ex-
cursionista - Xarxes per a tennis i
esports de futbol

Tras-Palau, 2; Plaça Oliva, 9 - Tel. 19506

DESITJA ALS SEUS CLIENTS
I AMICS UN BON ANY NOU

Fusteria d'Obres i Maquinària

Josep Julinés

Amàlia, 8-10 - Tel. 12015
BARCELONA

Desitja als seus clients i amics un
bon Any Nou

HALL - PARISIEN

CARLES DOMINGO CUYAS

Es on trobareu el millor assortit
en peus per a saló, làmpares,
portables sobre-taula, etcetera
Pantalles seda i pergamí, article
de gran novetat, preus de fàbrica

DESPATX:

Sa'meron, 7 - Tel. 72137

Desitja als seus clients i amics
un bon Any 1930

CREACIÓ D'OPORTUNITAT

SABÓ DE TOCADOR

POBLE ESPANYOL

El més suau, el més escumós, el més higiènic i el millor perfumat

Cortés Germans - Fabricants

Preu: 3'75 caps de tres pastilles

Desitja als seus clients i amics un bon Any 1930

Alcohols de totes menes i per a tots els serveis

F. Montplet Prunés

Casa fundada en 1889

DESPATX:

Avinguda d'Icària, 173
Tel. 52916

BARCELONA (POBLE NOU)

Desitja als seus clients i amics un bon Any Nou.

MAGATZEM:

Avinguda d'Icària, 171
Castillejos, 6

Casa Martí

JOIERIA

PLATERIA

RELOTGERIA

Sant Pau, 28 - Tel. 19735

PÀGINA AGRÍCOLA DE "LA VEU"

Aspectes de la muntanya La «tria» de les ovelles a L'Espluga de Gombreny

El dia 11 de setembre, en l'hora capvespral que convidava a la concentració de l'esport, es reuneixen al Pla de l'Espluga de Gombreny (Ripollès) les ovelles de la ramada que baixa de la muntanya de Rus (terme de Castellar de N'Hu). A l'endemà, en fer-se de dia, començarà la tria.

—Aquesta és muntanya, aquesta és terra, aquesta d'aquí és la muntanya... Cada cop, després, tornarà el seu ramader a casa per a passar-hi l'hivernada.

Ja fa dos anys que anem a presentar la «tria». És un bell i lúcid espectacle. Els agadors de dobl i de sentit no han complert la promesa feta a Francesc, el Majoral, d'anar a passar un parell de dies entre els pastors a la muntanya de Rus.

En arribar al pont de Gratulí sobre el riu Colobregat, al punt principal del Mardars—aquest ho és del Freser—deixem la carretera i enfillem el camí que, per la Baga Llisa, ens portarà a terme. Passem per la Roca del Gall, on els ingenys apunten l'orella per a sentir el cant del gall i el que «senten» és el cop de cap que la roca que els fan donar els tranculs.

Ja en la Baga Llisa, se'n acut de cercar rovellons. Voldríem aprofitar l'esfona, però altres, més matiners que nosaltres, han escorcollat ja recons i recons.

Una estona més de camí i de seguida sentim el soroll de barrombes imitatives, el balar de les ovelles, els xiulets d'alguns pastors i el bleduc d'un gos d'altura. Hem arribat al Pla de l'Espluga.

Fa uns tres hores que la «tria» ha començat. La cleda, a mesura que n'han sortit ovelles, ha quedat enlloc de tria «andàs» (els rellats de què es compon la cleda) i l'espectacle perd bona part del seu atractiu. Amb tot, imposa l'esperor d'ovelles retingudes encara a la pleia (el terreny voltat per la cleda). A fora hi ha, en llocs diversos, les ovelles ja triades.

El Majoral va i ve en totes direccions. En «Ciscó» és l'home de la tria. Els seus auxiliars, junt amb els amos, miren les marques de les ovelles amb una atenció especial i fan les separacions. Aquestes marques de les ovelles foren posades abans de pujar a muntanya, i cada casa té la seva marca especial.

Una ovelleta portada una veta negra: és el senyal de què està ferida i se l'ha de curar i vigilar.

Es veuen moltes amb els collars «musculats» (amoscats). Ara no és tant d'interès a guarnir els moltons ni a posar esquilles (barrombes, mitjanes, barrombines). Hi ha moltons, però, que fan molta patxoca.

Amb els andàs que treuen de la cleda gran fan de petites per a tancar-les ovelles ja triades. Com que traslladen els rellats amb pressa hom diu: «No berganyeu els andàs».

A les deu, poc més o menys, es fa beguda. Es menja llonganissa a discreció.

En aquest descans parlem amb el Majoral i amb altres persones i d'aquesta interessant conversa n'hem recollit les notes d'aquesta modesta informació.

Es repren la tria i ara ja no la deixaran fins a l'hora de dinar. La «muntanya» —que és un pastor coix— té un cop d'ull extraordinari a cercar, entre la colla, una ovelleta de reconeixença difícil. L'estira per una pota i, amb aire triomfal, la fa seguir de recules cap a la cleda per a tancar-la fora.

Hi ha moments de major activitat en què els ovis són freqüents: —Aquest gos, què fa?—On van aquestes ovelles?—Vina ací!—Passa allà!

Els gossos, pobres, reben aleshores més cops perduts que no pas bocins de pa.

Comença a sortir un ramat. Un gos fermat a un boix es frisa perquè no hi pot córrer.

El Majoral té un ramat de 300 ovelles. Entre tots els gossos de la ramada mereix esment el «bullent», no hi agrada que l'ansenyem. Fa 11 que li mana i prou i en els dies de violent temporal, en què les ovelles fan la «mola», són el pesonero dels pastors, el «bullent» és formalitzat més encara i és l'únic que es posa a la feina amb més braó que mai. Els llamps i la pedregada encenen el seu mal geni i s'imposa, amb una eixecutiva efervescència de lladrucs i de queixalades, al rodar suïcida de les ovelles. Els altres gossos s'acovarden i cerquen refugi.

Aquest any, la ramada de Rus ha estat castigada per tres grans pedregades que van deixar blanques les serres i el hagués nevada. Sort que no hi ha hagut desgràcies. D'any en endavant es recorda que els llamps van matar ovelles i algun pastor. Una vegada, una formidable descàrrega elèctrica va matar 40 ovelles de la ramada dels Camps de Montgrony.

Un pagès es queixa que se li ha mort una ovelleta. Per a consolar-lo, els companys li diuen que a tal altre amo un any se li'n van morir tres o quatre. Això són desgràcies i no s'hi pot fer ni dir res. Rep qui rep. El Majoral dona compte del què i del com ha passat i la seva paraula és escoltada i creguda. Per algun motiu és diu d'ell que fa quinze anys es mereix la confiança dels amos de la ramada de Rus.

Pels volts de Sant Pere—enguany el primer dia de juliol—puja cap a muntanya de Rus la més nombrosa de les ramades d'aquesta indret. Com a dades curioses direm que, de la sortida de Cadi en una sola direcció fins a Fardina de Gombreny, es compten uns 16.000 ovelles, i, en el cercle comprès entre la serra de Cadi i el riu Freser hi ha de 40.000 a 50.000 caps de bestiar de llana, sense comptar les vacades i eugassades, algunes de les quals són força importants.

Cada muntanya té la seva ramada; però de nombrosa com la de Rus, en aquesta indret, no n'hi ha cap més. Al Pla d'Anyella hi caben 4.000 ovelles. A Rus poden haver-hi de sis a set mil.

Les ovelles surten, de moment, a les ordres del Majoral primer. Una dies després es fa una selecció. Amb els xais i les ovelles farges fan un ramat a part, del qual té cura el Majoral segon. Aquest ramat, que es diuen la «xaiada», de Sant Jaume en amunt és portat als «medus», llocs «nets» (medeus), d'herba as i abundants.

Hi ha dues pletes: una dalt de la muntanya i l'altra a baix. Quan fa mal temps, la ramada baixa a la pleia dels xais i els xais van vora les cases de Rus.

L'habilitat del Majoral, a la muntanya, està en escollir l'indret que cada dia han de seguir les ovelles per a trobar bon pasturatge. Una sortida o «grada» mal ordenada, fa migrar les ovelles i pot comprometre les cries.

De les deu del matí a les tres de la tarda, el bestiar reposa, «muntia», com diuen els pastors.

La ramada consumeix uns 50 quintars de sal. En canvi, són moltes les ovelles que en la temporada a penes no beuen.

Els propietaris de la muntanya arrenden les herbes. Els «arrendadors» o arrendataris tracten lliurement amb els amos de les ovelles i, fet el tracte, tenen cura de tot. Per cada ovelleta cobren dues pessetes. Pugen els pastors i, el dia del retorn, acabada la «tria», es reuneixen companyivament a la casa de l'Espluga, on clouen la temporada amb un suculent dinar.

A la ramada de Rus hi solen haver ovelles dels termes de Gombreny, Campelles, Ribes, Ossa, Campdevànol, Perroguia de Ripoll, Viladonga, ja, Sora, Les Lloses, Palmerola, Matallana, Sant Jaume de Frontanyà, Borredà Poble de Llílet i altres.

La ramada de Rus té un Majoral, un sots-majoral i quatre pastors. Un d'aquests cuida, amb preferència, de la muntanya i de guardar i endrocar la «cabanya». A aquest pastor li diuen «la muntanya».

El Majoral cobra uns 500 pessetes i, els pastors, de 300 a 350. A més d'això, quan els amos de les ovelles pugen a veure com segueixen, obsequien els pastors que els cuiden amb escollides llonganisses.

Un home de la Poble de Llílet puja les provisions a Rus tres o quatre vegades a la setmana.

Segons ens han dit, tots els pastors de Rus saben de lletra. Altra condició bona és que estan ben avinguts i es van fer el propòsit de no jugar-se els diners, com deu ésser costum. En lloc d'aquest desordre, van conviure i divertint-se de la millor manera possible i, acompanyats de la temporada, celebrant una festa tot plegats. Això revela un alt concepte de la dignitat personal.

Al pic de la tria pesquem al voltant d'aquestes paraules de Francesc el Majoral, que revelen l'interès d'un home:

—Disputar una cosa que no tren cap enlloc? Deixem-ho per una altra hora!

Si haguéssim tingut ocasió d'anar a passar un parell de dies a Rus podríem haver pogut copsar altres aspectes interessants del viure dels pastors. La vida i els costums d'ells i de la gent que es relaciona amb les seves activitats, són poc coneguts, generalment. Potser gran part de l'èpica tradicional ja ha desaparegut; però hi ha qui en va recollir meravellósament les múltiples facetes. Qui s'interessar per aquestes coses pot consultar els articles del senyor Salvador Vilarrasa a la col·lecció d'«El Catllar», publicació de Ripoll, avui desapareguda, i, també, alguns números de la seva succedora, la revista «Scriptorium».

Després de dinar, al qual hem estat amablement convidats pels arrendadors de les herbes, ens hem entretingut a repassar les notes preses i afegir algunes que ens havien escapat. Ens acomiadem dels nostres amos—a 1.300 metres d'altura—i vam tornar a la casa de l'Espluga.

Un altre dia i seguit m'he harmonitzat amb el rull dels pins de la Baga Llisa. Els pins! Heu ací al·lora alguna potser mal pogués estimar. Aquesta serra, més a l'altre, de la de la riera Arja fins a Fardina, deu contenir, almenys, de 80.000 a 90.000 pins. I no són aquests els únics boscos de Gombreny, puix el seu terme hi ha, possiblement, més de 100.000 pins. I es podrien repoblar, encara, alguns indrets!

Passem al peu de Matallana i el silenci del dia morent és interromput per l'evocació de l'extraordinària i misteriosa figura de Comte Arnau.

PERE DE MONTGRÍ

El govern treballista i l'agricultura

Entre les promeses fetes durant el període electoral pel partit treballista anglès, hi havia la de defensar l'agricultura remuneratora. Però caldrà que l'agricultura pugui, d'ell, i en aquesta frase s'hi resumeix el criteri que els patrons agrícoles havien d'ésser col·locats en vers dels seus treballadors en una situació semblant a la dels patrons industrials, és a dir, s'havia d'establir a l'agricultura la legislació sobre el socors per atur forçat.

Fins ara el Govern treballista no ha pres cap iniciativa en aquest sentit, però els obrers agrícoles es mostren ben xic decebuts i comencen de reclamar la realització de la promesa. Ja pel setembre tingué lloc una conferència de delegats de la Unió de treballadors agrícoles i de la secció agrícola de la Unió d'Obrers de transports. Feren constar que la vaga forçosa al camp augurava i que demanarien al Govern el vot d'una llei sobre l'assegurament. La demanda fou presentada al ministre el 14 d'octubre, el qual digué que els funcionaris del ministeri i els del Treball s'ocupaven activament de la qüestió.

Naturalment, els patrons s'han alarmat força, i en una sessió celebrada el 5 de novembre pel Consell de les Cambres d'Agricultura, fou presentada una proposta que ne-

gava l'existència de la vaga forçosa al camp i expressava el temor que si l'assegurament fou instituit els patrons es veurien obligats a prescindir dels obrers durant la temporada que no hi ha conreu. Lord Bledisloe, qui fou secretari parlamentari de l'agricultura en el Govern Baldwin, no es mostrà conforme amb el negar l'existència de l'atur forçat, perquè és un fet indubtable la transformació de terres arables en prats. Però fou constar que l'assegurament representaria noves càrregues a una agricultura aclaparada, que no pot resistir la competència estrangera.

L'agricultura anglesa, al primer terç del segle XIX, fou abandonada a la seva sort amb la implantació del lliure-cambi. La indústria anglesa era la més perfeccionada, no tenia competidor, i li interessava fer mercats. Per això fou deixada lliure la importació de productes agrícoles. Avui la política és la mateixa, però aquelles esperances il·luminades de progrés industrial s'han esvaint en no trobar els productes de la sortida necessària. L'agricultura, doncs, no sols és convenient per a mantenir els homes a la terra, sinó per a procurar la col·locació d'altres que no troben treball a les fàbriques. És compatible tenir una agricultura pròspera i deixar lliure entrada als productes estrangers que la competència.

La importació de blat és un dels principals factors de la crisi agrícola anglesa. Els alemanys l'han augmentada practicant el «dumping», contra el qual no pot lluitar l'agricultor anglès. Aquesta qüestió fou plantejada a la Cambra dels Comuns, i un diputat conservador presentà un projecte de resolució invitant al Govern a prendre mesures contra el «dumping». Reconegué que Anglaterra estava lligada pel tractat amb Alemanya que es basa en la clausula de nació més afavorida, però demanà que, entant, no s'explorés el tractat, el Govern s'ocupés del conreu de cereals.

El ministre declarà, en primer lloc, que l'agricultura és encara la branca més important de la producció britànica. (Això després d'un segle de política francament industrialista.) Afegí que el partit treballista, i que el programa del partit preveia les mesures que poden salvar-la. Expressà la seva simpatia pels productors de blat que pelen les conques de blat de la subvenció que es dona a Alemanya a l'exportació de cereals, però digué que el Govern no pot denunciar el tractat anglo-alemany, ni posar un dret de duanes especial per al blat alemany, ni prohibir-ne l'entrada. Remarcà que en matèria duanera el Govern treballista pensa com el Govern conservador, o sigui que es oposa a tot dret d'entrada sobre els articles alimentaris.

Aleshores, com cal cercar la protecció a l'agricultura, més ben dit, com pot aconseguir-se la seva protecció? Havia de dir, que el partit treballista tenia un programa agrari. Un dels seus punts consistia a crear una oficina d'importació de blat per tal de contrarestar la potència de la concentració dels venedors. Però per ara, el Govern no pensa portar-lo a la pràctica. El que se sap és que Mr. Thomas, durant el seu viatge al Canadà, oferí atorgar la importació de blat a canvi que els canadencs comprassin i manufacturés per ajudar les indústries angleses a sortir de la crisi. Per altra banda, el recent tractat anglo-alemany es basa també en un intercanvi de productes industrials i agrícoles. És evident que aquestes dues mesures han d'actuar el mateix efecte de l'agricultura anglesa. Però això, aducí els treballistes defensors dels interessos agrícoles, venen amb mals ulls els propòsits de Mr. Thomas.

Pel que es refereix a la regulació de la importació, el Govern sembla, doncs, que més aviat l'abandonarà. Referent als altres punts del programa agrari treballista, el ministre de l'Agricultura declarà, en un discurs, que el Parlament actual no permetria realitzar-los, perquè certes situacions no poden acabar sinó després de la supressió de la propietat privada. Això no vol dir que el Govern no adopti una sèrie de mesures secundàries, i en aquest sentit prepara un projecte per a subvencionar els propietaris que destinin noves terres al conreu. De totes maneres és el què va dir un diputat conservador: de què els servirà disposar de noves terres si no les poden conrear amb benefici?

Ultra la qüestió de les noves terres per a conreu, el ministre d'Agricultura ha recomanat a les organitzacions de propietaris, d'arrendataris i de treballadors agrícoles, que acudin a una conferència en la qual es discutiran aquelles qüestions no fonamentals que podrien ésser resoltes ràpidament.

Cal, però, no fer-se il·lusions i pensar que l'agricultura continuarà supeditada a les conveniències de l'economia britànica expansionista, encara que aquesta travessi una crisi de sobreproducció molt difícil de conjurar. El mal de desatendre els interessos agrícoles ja és endèmic, tot i que encara hom reconegui que són els principals del país. La situació queda ben reflectida en les següents paraules d'un lletra de Sir Horace Plunkett publicades al «Times»:

«Al començament del període electoral, cada un dels tres partits polítics tenia un programa agrícola. Però a la fi de la campanya, quan els tres «leaders» pogueren fer-se entendre, gràcies a la T. S. P., per milions d'electors, hom pot dir que l'agricultura fou ignorada. Aquesta lamentable actitud de l'opinió anglesa en relació a l'agricultura, no és pas nova».

Les fires de Sant Lluc

Aquestes fires, al temps de l'antigor, havien tingut una gran anomenada. Gent de l'Alta Muntanya, de la Girona, del Baix i Alt Empordà, s'hi donava cita d'un any a l'altre, perquè aleshores es celebraven les fires de comunicació i la gent sortia poc de casa. Per això les fires eren tan concorregudes. Per a molts, l'única sortida durant l'any era anar a Sant Lluc per assistir a les fires de Sant Lluc.

El dia abans era bonic de veure l'arribada de les corrues de gent i de bestiar (muntats i eugassades). Els carros i les taranes s'estacionaven i venien plens: les diligències de cinc o sis autons, anaven curules. Les fondes i els hostals s'omplien aviat i també moltes cases particulars, que donaven acolliment a parents i amics.

Els firaires acabaven d'arranjat les parades arreglades a cada costat del Firal i el carrer Major bullia de gent. Havent sopat, el cafè de la Plaça, a cal Valent, el Cafè dels Nostres i el de les Xurriques s'omplien de firaires i de mercaders que amb llur indumentària, xerrameca i fum del tabac, donaven aire a la plaça que acabava de caracteritzar als aporadors de les botigues del carrer dels Sastres.

Si la vigília la carretera de dalt venia plena de gent i de muntats de llunyanes indrets, la matineda del dia de Sant Lluc la carretera de baix anava atapeïda de pagessos dels voltants d'Olot, menant, els uns, la vaca amb el vedell i, altres, el parell gros de boos; molts algun moc, que una godelada de porcs amb la trija al davant, que una cabra amb el cabrit, que la burra amb el seu burret, aquell altre amb un escanot d'ovelles. Tots els pagessos venien amb ganes de vendre perquè l'hivern s'apropava i molts, per manca de menjar, s'havien de desprendre de part del bestiar.

En arribar a les portes d'Olot cada un treia pel seu cantó. Els que menaven bestiar bovi anaven a instal·lar-se al Palau; els de les moles a la plaça de l'Arment, els dels porcs, al costat del carrer de Sant Fariol; el bestiar de llana i el capriu es col·locaven a l'ampla esplanada del recó del Firal.

Les fires duraven tres dies. Del tercer dia se'n diu, com ara, el dia dels gitanoes, perquè a ell s'anava a parar el bestiar de rebuig. Però el primer dia era el de més tràfic, perquè la majoria anaven per feina i tot era sentir tractes i contractes.

Al Firal, per entremitg dels coralls tancats amb cledas, hi havia abundos caps de muntats i les eugassades de les cases grosses de muntanya, que ja tenien el lloc llogat un any per l'altre. S'hi venien les renomades eugassades del Sitjar de Camprodón, de ca l'Huguet de Vilallonga i del Mariner de Sant Pau. Els mercaders, principalment els de la calça curta, que els deien «segaretes», no mancaven mai a fer i se'ls veia entrar per aquells coralls plens de muntats i eugassades sense cap temor.

A l'hora de dinar, el Firal quedava una mica desert i a cal Resplandís, a cal Recomeu i a la Font de l'Estre-

lla no s'entien de feina. La gent havia de fer torn per a menjar. Tots els hostals, particularment els de cal Pere de l'Ull, cal Xalegra, cal Fati i cal Perrot, no paraven de servir porcions de llonzes amb fessols, bones botifarres i porrons de vi de setze. Però aquesta abundància feia contrast amb la misèria dels que sols menjaven un bocí de pa per no treure's cap «quart» o per ésser veritablement pobres. De totes maneres, era més pobresa d'esperit que de butxaca. L'egoisme arribava a l'extrem que en tornar a casa, a les criatures, com a present de la fira se'ls donava un tros de pa blanc que se'l menjaven amb la mateixa il·lusió que la millor llaminadura.

El segon dia de les fires, a la tarda, començava la gran deflació de gent que se'n tornava a casa llur, molts amb el bestiar no venut, altres amb el comprat i aleshores el Firal canviava de decoració, perquè, acabada la fira de bestiar, se'n començava una altra que tenia lloc en el passeig: la fira de les moles. Des d'una colla d'hores al voltant d'Olot, hereus i pubilles, fadrins i fadrines, eren portats a fira.

Aleshores els casaments els feien els pares, puix els futurs contraents, pobres, amb prou feines sabien obrir la boca en aquells casos. La gent diu que, una dies abans de la fira, les notes es rentaven la cara amb aigua de segó i bevien xerigot. Sigui veritat o no, el cert és que veien unes notes garrides i revinguades, amb unes galtes roges que semblaven pintades. Generalment no es tenia en gaire estima l'apar ben vestit. Hom parlava de la base que al casament no requeria això ni estimació, que els matrimonis que donaven millor resultat eren els que es feien a mig agrader i «més amb nos». Als joves se'ls inculcaven unes idees sobre la vida que sempre estaven amb la por al cor i quan veien gent agafant un posat de gos maltractat, amb la cua entre cames, vergonyoses i sumises. Tot això feia que no tinguessin voluntat pròpia i que acceptessin el casament que se'ls proposava. Això no vol dir que no hi hagués pobla que fos més rara «que cap mule guita» i que al primer pretendent que se li proposava no el tornés a terra d'una empenta o una puntada de peu.

Luís TORRAS I NATO

Olot, novembre.

La crisi de l'agricultura alemanya

Els agricultors alemanys s'han queixat en tanta de manera, que el Govern s'ha vist obligat a ocupar-se de la crisi i a examinar els projectes que li ha sotmès el ministre d'Agricultura. La qüestió era urgent perquè a fi d'any expirava la prorroga de la llei de tarifes duaneres que està en vigor des del 17 d'agost de 1925.

La crisi afecta especialment els cereals, i per això el Govern proposa d'augmentar els preus mitjançant les mesures següents:

Primer.—Mantenir el preu del blat i del segó a mantingut per desota un mínim assenyalat, els drets d'importació de 750 i 7 marcs, respectivament, passaran a 950 i 9. El preu mínim assenyalat és de 230 marcs la tona per al segó i de 260 marcs per al blat. Aquesta escala mòbil actuarà en sentit invers contra l'apacualació, en el cas que els preus excedissin del màxim de 240 marcs per al segó i de 270 per al blat. En tal cas, els drets

de importació seran de 3 i 370 marcs. A darrers de novembre el blat es venia a 227 marcs la tona, i el segó a 165, de manera que mancava molt per arribar al preu mínim assenyalat. L'ordi tindrà un dret fix de 5 marcs, i l'avena de 7 marcs.

Segon.—De les existències de segó, que són molt importants i provoquen la baixa del preu, se'n treu una part que és destinada a l'alimentació del bestiar. Per a vendre'l a baix preu el Govern proporcionarà 20 milions de marcs per abonar la diferència. Així es veuran alleugerits els mercats de l'Est i es facilitarà el transport de segó vers les regions ramaderes de l'Oest.

Tercer.—Per tal d'obtenir que els ramaders de porcs utilitzin el segó per a l'alimentació del bestiar, s'ha augmentat de 2 a 3 marcs el dret d'importació de l'ordi destinat a l'alimentació animal. De totes maneres, per no perjudicar els interessos dels ramaders de l'Oest, es mantindrà el dret antic per aquells ramaders que comprin una quantitat de segó equivalent a l'ordi importat (7 quintars d'ordi per 3 de segó).

Quart.—Junt amb la negociació del tractat de comerç amb Polònia es portarà a terme la constitució d'un sindicat de venda per al comerç dels cereals.

Són previstes altres modificacions duaneres, entre les quals la llibertat d'importació d'ordi per a la cerveceria, s'augmentarà de 2 a 370 marcs; els drets sobre el bestiar i la carn seran revisats.

Tot això no són sinó mesures transitories, que no afecten el fons de la crisi. L'agricultura alemanya pateix d'excés de producció de segó i d'excés d'importació de productes de qualitat. Per a resoldre el primer extrem, caldrà que els camps de segó de l'Est d'Alemanya es transformessin en camps de blat. Pel que es refereix als productes, fins-se una protecció ben orientada pot posar els agricultors alemanys en condicions de competir als estrangers.

Els Sindicats Agrícoles Catòlics

Ha tingut lloc la reunió general reglamentaria de la Unió de Sindicats Agrícoles Catòlics de Barcelona, amb nombrosa assistència de representants dels Sindicats adinerats.

Després d'examinar la situació que passa en aquests moments la sindicació agrària i d'un debat a propòsit de les reformes legals anunciades sobre la sindicació, així com també de la nodrida correspondència manllevada amb la Confederació Catòlica Agrària sobre aquesta qüestió, el president don Ramon Albo manifesta que davant la impossibilitat de poder alenciar, tal com entenia s'havia de fer, els importants i urgents problemes plantejats en el camp social agrari, que afecten aduic la vida dels propis Sindicats, preguera que es pensés en una altra persona per a ocupar la presidència, per entendre, a més, que havia complert amb l'encàrrec que s'hi feu de reorganitzar els elements adherits a l'antiga Federació.

Després de donar-li un expressiu vot de gràcies per tots els treballs que ha fet a favor de la Unió de Sindicats Agrícoles Catòlics, per unanimitat s'acorda nomenar-lo president honorari, i també fou unànime l'acord per a nomenar nou president efectiu l'eminentista propagandista catòlic i publicista, En Joaquim M. de Nadal, qui pels seus coneixements dels problemes agraris i per la seva encertada intervenció en els darrers moments de la Federació, és el més idoni per a ocupar la presidència.

Foren designats alguns ponents per a estudiar els diversos problemes pendents, així com també es confià al senyor Albo l'encàrrec d'expressar al ministre d'Economia Social els sentiments i criteris que animen, en aquests moments, els Sindicats Agrícoles Catòlics de Barcelona.

SALVAT EDITORS, S. A. :: BARCELONA

41 — CARRER DE MALLORCA — 49

DICCIONARIO DE AGRICULTURA ZOOTECNIA I VETERINARIA

DIRIGIT PER

AUGUST MATONS I M. ROSSELL I VILA

Dr. Sc. Agr.

Ex-Prof. de Zoologia de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona i Director dels Serveis de Ramaderia

amb la col·laboració dels senyors

Joan Aguiló, Josep Bataller, Ramon Capdevila, Leandre Cervera, C. R. Danés, Manuel Esponada, Ignasi Fages, Marian Faura Sans, Pere J. Girona, C. A. Jordana, Joan de Lasarte, Ernest Mestre, Vicens Nubiola, Carles Pi Suñer, M. Pons Fàbregues, Josep M. Rendé, Ignasi de Sagarra, Eduard Simó, Didac Vilari. Joaquim Ximenes de Embó

Es publica per fascicles. Publicats el 1.º i 2.º de 720 planes, 795 gravats, 17 làmines en negre i 6 en tricolor. Preu de cada fascicle: 18 pessetes.

El desinfectant més energic que es coneix. Seguríssim contra tota mena d'insectes que infecten les vinyes, arbres, etc. Efectes segurs contra totes les malalties microbianes del bestiar. Demaneu a totes les farmàcies i drogueries. Valles, germans. Fabricants de desinfectants.—Mass i, 79.—Barcelona.

Tallers Pfeiffer

A. CASAJUANA PFEIFFER, Enginyer Industrial

Pere IV, 109 — Casa fundada en 1855 — Barcelona

Fundició i construcció de maquinària en general. Especialitat en maquinària per a elevació d'aigües, fabricació d'olis, elaboració de vins. Bombs de pistó per a totes les aplicacions. Premes i bombes hidràuliques. Irens de sanejament. Aralles. Molins de vent. Cilindres de paper per a calandries. Tuberies. Preses i vàlvules de totes classes, etc., etc.

ADOBET LA REMOLATKA amb

Cianamida

70% DE NITRÒGEN I 30% DE CAL

L'adob nitrogenat més barat i avantatjós

Ametllers «Desmai»

empeltats de dos anys, variats, contents en seca d'un i mig a dos metres als, disponibles de 6 a 7.0. Cens peu americà empeltats de diferents variats país i reus avantatjosos. Dirigiu-vos a BOA-DIA, Via Layetana, 59, primer, segona.

Higiénic — Econòmic — Perpetu — Pràctic — Transportable

L'Exposició de Barcelona

Homenatge a l'arquitecte E. Pere Cerdà

El banquet d'homenatge a l'arquitecte E. Pere Cerdà, que els seus amics li dediquen per a celebrar l'èxit assolit pel Palau Nacional, tindrà lloc el vinent dissabte, a les nou de la nit a l'Hotel d'Orleans.

En l'acte, al qual la comissió organitzadora procura donar el major afluïment possible, han promès llur assistència distingides dames.

La taquigrafia

A l'estand que l'Acadèmia de Taquigrafia de Barcelona té instal·lat al palau de les Arts Gràfiques, en el qual figuren, ultra interessantíssims mètodes de taquigrafia antiga i moderna i altres llibres relacionats amb aquest art, les recomptes obtingudes per l'Acadèmia des de la seva fundació, l'any 1872, i diversos gràfics i fotografies demostrant el constant desenvolupament d'aquesta ciència en cinquanta anys d'interrompuda existència. Hi ha estat

atorgat Gran Premi pel Comitè de l'Exposició encarregat de concedir les recompenses.

També a la revista mensual «La Taquigrafia», òrgan de l'Acadèmia, que el darrer mes de novembre publicà un número extraordinari dedicat al nostre gran Certamen, amb informació gràfica i una extensa ressenya dels concursos i campionats de Taquigrafia celebrats a l'Exposició, hi ha estat concedida medalla d'or. És l'únic periòdic professional que es publica actualment a la nostra ciutat, i que ha estat premiat en el Certamen.

L'aportació dels taquígrafs barcelonins a l'Exposició, ha estat, doncs, un veritable èxit, demostrant la popularitat i progrés a que ha arribat l'art de la ràpida escriptura en el nostre país.

Sopar dels Artistes Reunits de Barcelona

Plasabte passat, els «Artistes Reunits de Barcelona» es reuniren en un sopar al «grill-room» de l'Hotel Ritz, per celebrar l'èxit assolit amb el Pavelló basit per ells al recinte de l'Exposició Internacional de Barcelona.

VISITEU A L'EXPOSICIO...

Palau de Comunicacions

Lloyd Sabando. Serveis marítims. Agents a Barcelona: Fills de M. Comandins. Rbla. Santa Mònica, 23-25.

Ferrovie Italiane dello Stato. Maquetes i fotografies dels ferrocarrils italians.

Deutsche Lufthansa A. G. Berlin. Transports aeris.

Berlin. Kassel-Omnibus & ellindres, carrosses 25 places. Cautó: veïques 5 tones.

Citroën Camionets i cotxes per a serveis sanitaris.

Stand 402. Motocicletes MOTOSA COCÈ. Rambla Catalunya, 35.

Palau de Projeccions

«Frigidaires» neveres domèstiques

Palau Meridional

«Frigidaires» neveres industrials

Palau Alfons XIII

«Bugattis», 2 litres 300, ràpid, carrosseria torpeda, 4 places, gran sport.

Citroën Diversos cotxes de luxe

Admiren el cabriolet «REINASTEL» de Renault a Puig, Còrrega, 33.

Pavelló de Bèlgica

Maurici Henning. Polvoritzadors «La Rationnel» i altres aparells agrícoles. Despatx: C. de les Flors, 1.

«Minerva». Cotxes de gran luxe amb carrosseries Van den Plas i D'eteren. — Xassís-camions ràpids

Palau Victòria Eugènia

Exposició especial de Turisme i

Palau d'Agricultura

N. Held. Stat. anònima per a la fabricació de maquinària agrícola. Viena III. Schwarzenbergplatz, 6.

«Cietrac». Austriac. Tractors tipus iane i de rodes per a l'agricultura i la indústria.

No deixeu de veure l'AUTO-ERD-GA Citroën de la Croisière Noire.

Ordnors desmontables per a coloms «Colomaria». — Concessionari: T. Garza Costa, Ronda de Sant Pere, 47.—Barcelona.

Numeros elèctrics «Frigidaires».

Palau de la Metal·lúrgia

Stand núm. 74. Francesc Honbravella, P. S. Joan, 12. Correges, tacs, moldejats i accessoris de culro.

Stand núm. 19. Kitchner Co. A. G. Leipzig. Màquines per a treballar la fusta.

Stand núm. 20. Motorenfabrik Deutz A. G. Köln i Deutz.

Stand núm. 2. Junkers Motorenfabrik GmbH. Dessau. Motors marins i industrials.

Stand núm. 177. Marcel Vili. Montures apàradores. Corta, 370.

Pavellons

De «LA HISPANO SUISSA» Xassís per automòbils i cotxes carrossats. Motors d'aviació, entre ells el 600 c. i el «Jesús del Gran Poder» i l'Ocell Gros.

De la «SOCIETAT DE CONSTRUCCIONS NAVALS». Xassís per a automòbils «SOMUA».

En destacar-se el campany, el president de l'Agrupació, senyor Jaume Marco, feu ús de la paraula per participar als començaments haver rebut del Secretari de l'Exposició un comunicat que transcrivim literalment: «El Jurat Internacional de Recompenses de esta Exposición ha acordado adjudicar a esa respetable Casa, Gran Premio, por los artículos presentados en el Certamen. Oportunamente... etc. La lectura del comunicado de referencia, revelador final de la incomprensión más absoluta, per part dels mandataris d'aquell digníssim Jurat Internacional, fou rebuda amb rialles generals. El senyor Jaume Marco va manifestar que la satisfacció dels Artistes Reunits estava completament al marge de tota incomprensió, ja que es consideraven, tots, suficientment recompensats: en primer lloc, per l'honor rebut del públic més selecte, nacional i estranger, que ha visitat el Certamen, i en segon lloc, pel fet d'haver demostrat que els «Artistes Reunits de Barcelona» no han assistit a l'Exposició en mitres des careres industrials, sinó per presentar dins l'Exposició el més fidel reflex de l'estat actual de les arts decoratives al nostre país; i això, a costa de sacrificis que queden al marge de les recompenses i de les incomprensions.

Les paraules del senyor Jaume Marco foren rebudes amb forts aplaudiments.

L'acte acabà a mitja nit.

L'Exposició a la Casa de la Premsa

Es troben definitivament acabats, a la Casa de la Premsa, els preparatius per a la instal·lació de l'Exposició de Premsa local que ha inaugurat-se el dia 4.

Alguns periòdics han començat ja a instal·lar les seves respectives aportacions.

Des de demà, dia 2, les restants publicacions locals, així diàries com periòdiques, que s'han adherit a l'esmentada manifestació, procediran a la instal·lació del material a ella destinat.

La instal·lació haurà d'ésser totalment acabada per tot el pròxim divendres, dia tres.

La Tuna Valenciana

La Tuna estudiantil valenciana, que es troba actualment a la nostra ciutat per a visitar l'Exposició, donarà, els dies 2 i 4 de l'actual, al Saló d'Espectacles del Palau de Projeccions, uns dels seus concerts, en el qual interpretarà les peces més selectes del seu original repertori.

Els concerts començaran a dos quarts de sis, en punt, de la tarda.

Palau del Vestit

En les nostres visites a la interessant Exposició Internacional que s'està celebrant a la nostra ciutat, hem tingut ocasió d'examinar un nou article que implica un notable perfeccionament en la indústria tèxtil.

Al «Palau del Vestit» i a la vistosa i esplèndida instal·lació de la casa Wertheim, s'exposen uns moters de cotó filat de mercaderitz, que té la indiscutible novetat d'haver estat sotmesos al tractament de l'abrilant, el cotó en rama, i per tant s'obté el fil ja mercaderitzat de les màquines de filar, perquè sense sotir cap operació ulterior pugui ésser lliurat al consum en fustes, rodets, madeges, etcètera. És indiscutible l'avantatge que això representa per als teixidors, puix a part les minves, dificultats i retards que implica la operació de mercaderitzar les madeges, té en l'aspecte tècnic el perfeccionament que representa la ignició de mercaderitzat en tots els punts del teixit i que exclou les deficiències en l'operació del tint de peces, que tant disgustos ocasiona.

Es, doncs, de gran importància per a la filatura de grans mesclades, com cotó amb seda natural o artificial i cotó amb llana.

Les esmentades mostres, en les quals figuren des del cotó en rama fins als números més fins que s'utilitzen per a la fabricació de gèneres de punt, han estat preparats per la important signatura Successors de B. Britan, qui té adquirida la patent d'invençió per a ésser explotada a Espanya. El procediment està patentat a Anglaterra, França, Itàlia i els més importants països d'Europa i als Estats Units d'Amèrica.

No creiem aventurat afirmar que, per la seva importància industrial aquest nou article constituirà un èxit de la indústria catalana i una de les més interessants manifestacions del nostre Certamen Internacional.

CARNET DE L'ESTUDIANT

UNA REVISTA INTERESSANT

Acabem de rebre el número de desembre de la revista d'estudiants de Madrid: «Filosofia y Letras». Al moment d'obrir-la, hem tingut ja la grata sorpresa. Separant a l'altre dues pàgines, els nostres ulls han topat amb text escrit en llengua catalana. Vivament interessats hem seguit les ratilles del sumari. Avidament, i hem trobat que eren tres els treballs escrits en la nostra llengua.

No cal dir com els hem llegit. Del context deduíem que, des d'aquest número endavant «Filosofia y Letras», acceptarà col·laboració en català.

Hom ens havia promès temps ha, aquesta gran novetat en la revista madrilenya, però hem volgut esperar a veure la realització per a donar-ne una informació al nostre públic.

Avui la col·laboració catalana — en català — a «Filosofia y Letras» és un fet. Saludem amb alegria aquesta mostra fèrrea de comprensió i de cordialitat. Si després de les recents visites d'estudiants catalans a la nostra ciutat ens permetien de forjar-nos belles il·lusions en aquest ordre del mutu respecte i del context comprensiu, avui creiem que gran part d'aquelles il·lusions eren ben fonamentades i que tard o d'hora poden esdevenir realitats.

I és tant més estimable la innovació que ha fet «Filosofia y Letras» per la manera com ha estat portada a terme. Sense cap mena d'avis prematur, sense cap nota editorial explicativa, apareixen un bon dia tres treballs escrits en llengua catalana. Un d'ells, de Concepció Casanova, titulat «Castilla-Cataluña», i dos treballs de crítica d'art i de música, parlant l'un de l'Exposició d'art modern nacional i l'altre de les Galeries Dalmau de Carlos M. Clavero i l'altre del músic brasiler Villalobos, que ha estat suara a Barcelona, de Masoliver.

No creiem equivocar-nos de gaire si donem com a obra en bona part de la nostra estimada companyia Concepció Casanova, qui ara és a Madrid estudiant el doctorat, l'haver assolit definitivament aquest companyon d'uns i altres en una revista que es publica a Madrid.

L'article amb què Concepció Casanova inicia la sèrie de la col·laboració és interessantíssim. El títol sol «Castilla-Cataluña», ja ho fa creure així. Però, a part d'això, a part del que diguin els articulistes, esguardem nosaltres amb alegria que s'accepti la nostra col·laboració.

R. S. de F.

VISITES AL RECTOR

El director general d'ensenyament primari, don Miguel Allué, que es troba a Barcelona visitant l'Exposició ha complimentat el Rector, al despatx de la Universitat.

ESTUDIANTS ESTRANGERS

Avui, arribarà una comissió d'estudiants de la Universitat Nacional del Litoral de Rosario (República Argentina), que fan un viatge subvencionat pel Govern argentí, per terres de França, Itàlia i Espanya.

EL FELI ANY NOU DEL RECTOR

El Rector de la Universitat ha fet entrar al seu despatx rectoral els empleats de la Universitat i periòdiques, on els ha desitjat un bon any nou, i els ha obsequiat amb dolços i vins.

Tribunals

ESTADÍSTICA DE DELINQÜENCIES JUDICIALS

Durant l'any que finalitza avui, en els distints jutjats d'aquesta capital s'han instruït, segons dades diligències.

El districte de Llotja, 713 per 980 l'any passat.

Districte del Nord, 870 per 1.023 respectivament.

Districte de Drassanes, 732 per 900.

Districte de l'Hospital, 665 per 619.

Districte de la Universitat, 978 per 881.

Districte del Sud, 1.160 per 1.025.

Districte de la Concepció, 964 per 969.

Districte de l'Oest, 636 per 730.

Districte de l'Audència, 870 per 881.

Districte de la Barceloneta, 635 per 564.

En total, l'any 1923 s'han incoat 7.332 sumaris per 8.304 l'any passat. Al repertori civil s'ha repartit 6.004 assumptes.

S'han rebut 7.650 exhortes de causes criminals per 1.480 de causes civils.

CONFORMITAT AMB LA PENA

A la Secció primera, al processat Enric Fortes s'ha conformat amb la pena de dos anys de presó que li demanava el fiscal per un delicte de robatori.

PER TOPADA DE VEHICLES

Davant la Secció segona ha comparegut Alfred Maurer, qui guiant un camió topà amb un altre vehicle, i li causà desperfectes de consideració.

El fiscal ha demanat la multa de 825 pessetes i la indemnització corresponent.

ORAL PER FURT

A la Secció tercera s'ha vist un oral per furt contra Félix Hernández, per al qual el fiscal ha sol·licitat la pena de set mesos de presó i 200 pessetes de multa.

DETENCIÓ D'UN ESTAFADOR

La policia ha posat a disposició del jutjat de guàrdia, Llorenç Sánchez i Juli Castella, els quals tenien, manat un despatx al carrer de Provença, i fingint tenir contracte per al proveïment de vaixelles del carrer necessari, aconseguir fer interessar en el negoci diversos individus, als quals estafaren per unes 20.000 pessetes.

Els detinguts han passat a la presó a disposició del jutjat de la Universitat.

Musicals

EL CONCERT DE L'ORFEO CATALA LA DIADA DE CAP D'ANY

Heu's ací el programa del concert que donarà l'Orfeo Català al seu Palau de la Música Catalana, avui diada de Cap d'Any, a les cinc de la tarda.

«El cant de la Senyera», Millet; «El bon Jesuset», Colomer; «Bon Jesuset, veniu, Colomer»; «Cançó de Nadal», Romeu; «El dimoni escuat», Camellas Ribó; «L'enyor», Camellas Ribó; «La tortolina», Pérez Moya; «Follia», Gilbert; «Som al dia de Nadal», Tiersot; «Fum, fum, fum», Pujol; «El noi de la mare», Nicolau; «Nadal», L. M. Millet; «Cançó del rossinyol», L. M. Millet; «Roseta», D'Indy; «La disputa d'Amor», D'Indy; cinc cançons populars d'Alta Auvernia, Canteloube; «Ara ve Sant Joan», «La pastora abandonada», «La gent de fora», «Passant pel bosc i «Garlanda de Burres»; «Nadala popular francesa», Pérez Moya; «Magnum Mysticism», Victoria; «Al·lèluia del Messies», Handel.

ORFEO «EL ROBERT»

Heu's ací el programa íntegre del concert de presentació que interpretarà, sota la direcció del mestre Josep Marimón, diumenge vinent, a les deu de la nit al seu estatge social, Roser, 23, en lloc del dia 11, com s'havia anunciat.

«El cant de la Senyera», Millet; «Nadala», Romeu; «Oldal, pescadors de Galícia», (senyoretas), Romeu; «Cançó alegre», Marimón; «Cançó de Nadal», Pérez Moya; «Cançó de Nadal», Romeu; «Jesus en el pessebre», Marimón; «Al naixement», Marimón; «El bon Jesuset», (estrena), Marimón; «L'Emigrant» (homes), Vives; «El

Anuncis d'espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 14 de propietat i abonament a tardes. A dos quarts de sis, A. P. TICIO GENERAL, la tan celebrada òpera espanyola en tres actes del malaguanyat USANDIZAGA.

LAS GOLONDRINAS

principals interpretats els cèlebres artistes CAMPINA, REVENGA, GALEF EL. Mestre PADOVANI. La celebrada cantantina s'ha interpretada per tot el cos de ballus i espanyols. Demà dijous, nit, AIDA. Dissabte, estrena a Espanya de la joia musical en tres actes de l'immortal Mozart.

COSI FAN TUTTE

Dia 11, ANNA PAVLOVA amb la seua incomparable companyia de BA LLETS. Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Català Novetats

Companyia catalana. Direcció C. Capdevila.

Avui, a dos quarts de quatre, el magnífic espectacle de Folch i Torres.

ELS PASTORES

preu popular.

A les sis. El tradicional espectacle de Folch i Torres amb l'arribada dels Sants Reis GASPÀR, MELCIOR, BALTASAR, que obsequiaran a la gent menuda. Cors, cuplets, per Aymerich sardanes, quadros plàstics, Gran apoteosis. A tres quarts de deu, el formidable triomf de Sagara.

LA FILLA DEL CARMESI

Interpretació magistral ELS APRENUS de gran bromes. Demà, tarda ELS PASTORES. Nit, TERTULIA CATALANISTA. LA TIA D'AMERICA. ROSES DE TOT L'ANY. Dissabte, estrena de SENYORA AVIA VOL MA RIT, de Pous i Pagès.

Teatre Català Romea

COMPANIA VILA-DAVI

Avui, a dos quarts de sis. El soprenat espectacle

El Pastorale En Belluguet i En Bieló

els críats dels Reis Màgics recolliran la correspondència i obsequiaran a tots els petits. A tres quarts de sis a les deu, l'obra de les grans sorpreses

El fakir Bengapur

Demà, tarda, EN BELLUGUET I EN BIELÓ, amb assistència dels críats de SS. MM. A les deu, TERTULIA Catalana.

L'AMOR BON DIPLOMATIC I LA LLAR APAGADA

Teatre Poliorama

Companyia còmica SEPULVEDA

Avui, dimecres, dia 1 de gener. Tarda, a dos quarts de quatre

Napoléon en la luna

A les sis

Un millón

Nit, a un quart d'onze

La atropeliapiatos

TEATRE CATALA NOVETATS

Demà, nit

LA TIA L'AMERICA

ROSES DE TOT L'ANY

Es despatxen «vals» Hellogueria Mullor, Balzada de la Presó, 5. Telèfon 16013 i Sombreniera Gili, Hospital, 12.

Teatre Nou

Companyia dramàtica dirigida per ENRIC BORRAS

Primera actuació: ENRIQUETA TORRES

Avui, Festivat d'Any Nou. Tarda a dos quarts de quatre, a tres, per ENRIC BORRAS. L'aplaudit drama en quatre actes

EL BANDIDO DE LA SIERRA

l'obra més altament elogiada del teatre clàssic espanyol en cinc actes de l'immortal D. Pere Calderon de la Barca

LA VIDA ES SUEÑO

Demà, nit i totes les nits LA VID ES SUEÑO

bon cadorer, Morera; «El pardal», Pérez Moya; «El mostre i la vineta», Pecanins; «L'hereu Riera», Camellas Ribó; «Sant Josep i Sant Joan», Pérez Moya; «Sota de l'Oim», Morera; «La donzella morta» (estrena), Marimón; «La Caceria», Marimón.

Musicals

HISTORIA DE LA SARDANA

Se'ns prega que cridem l'atenció, des d'aquestes pàgines, respecte la significació i interès que té la publicació de l'obra del culte folklorista Joan Amades, «La Sardana».

La dansa catalana, que, malgrat la seva difusió actual i l'estreta relació que té amb totes les èpoques dels nostres pobles, no comptava amb cap estudi seriós i documentat de mitjana extensa. És amorosament històrica en aquest llibre, obra d'un estudiós que ha aplegat gran quantitat de dades referents als vells temps i a les evolucions de la sardana.

Es tracta d'un llibre destinat a desvetllar, per pròpia via, l'interès general i més el de tots els sardanistes.

El llibre esmentat serà posat a la venda el vinent mes de gener.

ATENEU MONTSERRAT

Davant l'estatge de l'Ateneu Montserrat (carrer Torre Damians, 6) avui a les onze del matí, tindrà lloc una ballada de sardanes organitzada pel Grup Sardanista Montserrat, a càrrec de la colla Barcelona-Albert Martí, sota el següent programa:

«Flor de neu», Mercader; «El bac de les ginestreres», Toldrà; «La masovera gup», Blanch; «Sant Agnès», Rimbaud; «L'Ameliorer», Pongiluppi; «Camprodon», Manén.

FOMENT DE LA SARDANA DE BARCELONA

Avui, ballada de sardanes a la Plaça de la Cascada del Parc, a càrrec de la colla Popular.

A les cinc de la tarda, al local de l'Ateneu Democràtic Regionalista, Wad-Ras, 208, a càrrec de la colla Barcelona-Albert Martí.

Teatre Goya

Companyia ELENA JORDI

Avui, dimecres, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu, l'obra en tres actes

LAS AMOROSAS

Aquesta nit, a les deu

REIS MAGIOS

de FOLCH I TORRES obsequiaran a la gent menuda

Notícies de l'Estranger

La Conferència naval

EL MEMORANDUM FRANCES BEN ACOLLIT PELS GOVERN D'ESPANYA I ITALIA

Paris, 31. — Segons «Le Journal», el memorandum francès sobre la qüestió naval, ha trobat a Madrid un acolliment molt favorable.

Quant a Itàlia, s'ha trobat que algunes de les idees exposades en aquell memorandum, són compartides pel Govern de Roma.

El diari acaba dient que és un índex favorable el fet de que França i Itàlia acordin la conferència amb algunes concepcions de principi similars. — Fabra.

L'ENTREVISTA BRIAND-QUIRONES. — COMENTARI DE LA PREMSA FRANCESA

Paris, 31. — «Le Matin», comentant l'entrevista que en el qual d'Orsay celebraren ahir els senyors Briand i Quiroga de León, diu que evidentment, hi van tractar del moment en que Espanya podrà participar en les converses del desarmament naval, ja que la seva cooperació és considerada indispensable perquè arribi a ésser una realitat el pacte de la Mediterrània que palpablement es veu que és la manera més pràctica per arribar a una reducció en els armaments navals. — Fabra.

Paris, 31. — «Saint Brice a Le Journal», diu que en la conferència celebrada ahir, tant el senyor Quiroga de León com el Comte Manzon, degueren expressar els punts de vista dels seus respectius governs referents al memorandum francès per a un pacte naval de la Mediterrània.

Aquest escriptor creu saber que el Govern de Madrid és favorable als punts de vista expressats en aquell memorandum que considera necessària la participació d'Espanya per a la conclusió de l'estatut.

CONFERÈNCIA DE GRANDI AMB L'AMBAIXADOR D'ESPANYA

Roma, 31. — El senyor Grandi, ha rebut l'ambaixador d'Espanya, i hom creu que a l'entrevista s'ha tractat de l'eventual actitud d'Espanya respecte la proposició francesa sobre el desarmament naval i de la possibilitat de la conclusió d'un pacte respecte la Mediterrània, del qual no pot ésser exclosa Espanya, tota vegada que els seus interessos marítims es troben d'una faisa especial afectats per aquesta mar. — Fabra.

Gran Bretanya i Xina

UN TELEGRAMA DEL REI JORDI

Londres, 31. — Contestant un telegrama del president de la República xinesa felicitant-lo per l'any nou, el rei Jordi ha cursat el següent despatx:

«M'ha produït gran satisfacció el vostre atenciu missatge de cap d'any i us prego que el transmeteu al Govern nacional i al poble de la República xinesa la meua sincera reciprocitat als desigs per vos formulats. — Fabra.

La detenció de Matxec

ACUSAT DE PRENDRE PART EN UN COMLOT

Belgrad, 30. — El diari «Politika» dona la següent explicació a la detenció del líder croata Matxec.

A conseqüència de la detenció de l'ex-coronel de l'exèrcit austro-hongarès Vilko i nombrosos estudiants i joves de Belgrad, s'ha produït una detenció oficial de Croàcia que havia d'anar a Belgrad a presentar la seva adhesió al Rei, sembla que alguns dels detinguts al·legaren que havien rebut diners de Matxec, successor de Raditch en la direcció del partit croata.

Matxec va ésser detingut immediatament a Zagreb, però nega rotundament d'haver participat per a res en aquest complot, malgrat que pro-

El nacionalisme a les illes neerlandeses

DETENCIÓ DELS PRINCIPALS CAPITOSTOS

Amsterdam, 31. — Diven de Batavia que han estat detinguts tots els caps principals del moviment nacionalista de les illes neerlandeses. — Fabra.

El conflicte russo-xinès

L'ABOLICIÓ DEL DRET D'EXTRA-TERRITORIALITAT. — L'ACTITUD DELS ESTATS UNITS

Washington, 31. — El president del Comitè d'Afers estrangers de la Cambra dels Representants ha declarat que, segons el desig expressat per l'administració superior d'abandonar el dret d'extraterritorialitat a Xina tan aviat com sigui possible, els plans de l'edifici consular que serà construït a Xang Hai no preveuen ni sala de tribunal ni perdó. — Fabra.

EL TEXT DEL MEMORANDUM BRITANIC

Londres, 31. — S'ha fet públic el Memorandum britànic tramès a Xina el dia 29 de desembre, el qual constitueix una advertència contra els atacs als drets legals dels subdits britànics, però expressa també que Anglaterra està disposada a consentir que en data de demà, o sigui la fixada per a l'abolició gradual de l'extraterritorialitat, sigui considerada amb la data a partir de la qual haurà començat, en principi, l'esmentada abolició.

S'afegix a la nota, que el Govern anglès estaria també disposat a entaular negociacions per tal de decidir el mètode d'abolició gradual i progressiva.

La resposta xinesa del 24 d'aquest mes expressava la profunda apreciació que aquell Govern feia de l'espirit liberal i simpàtic de l'esmentada nota anglesa. — Fabra.

A l'Ajuntament de Lió

ELS SOCIALISTES CONTRA HERIOT. — HERIOT VOL DIMITIR

Lió, 31. — En la sessió del Consell municipal s'entaula un apassionat debat durant el qual els regidors socialistes atacaren durament l'alcalde Herriot.

Aquest abandonà la sala abans d'acabar la sessió i marxà cap a casa seva. Abans de sortir va declarar que davant l'oposició sistemàtica dels socialistes tenia la intenció d'abandonar el càrrec d'alcalde.

El consell municipal aixecà la sessió de seguida que Herriot hagués sortit. — Fabra.

HERIOT PRESENTA LA DIMISSIÓ

Lió, 31. — Als centres autoritzats es confirma que el senyor Herriot ha presentat la dimissió del càrrec d'alcalde de la ciutat a conseqüència dels incidents que es van produir a la sessió d'ahir motivats per l'actitud d'alguns regidors. — Fabra.

La conquesta de l'aire

EL CIRCUIT AL VOLTANT D'EUROPA. — ANGLATERRA HI PRENDRA PART

Londres, 31. — L'Aeri Club ha decidit que Anglaterra prengui part al circuit al voltant d'Europa amb avions lleugers de turisme, iniciat pel Club de França. L'any passat va guanyar-lo l'alemany Morzik. Hi ha un primer premi de cent mil francs.

Anglaterra no va prendre part oficialment a la prova, els avions anglesos es van inscriure al Club de França. No obstant, el capità anglès Broad va guanyar el segon premi de cinquanta mil francs. — Fabra.

RECERQUES PER A TROBAR LIER

Oslo, 31. — És un document trobat a una cabina, a bord del balener «Kosmos» l'aviador Lier, que ha desaparegut, declara que tenia el pro-

pòsit d'efectuar un vol cap a la Illa Balleny.

Aquesta notícia ha ocasionat sorpresa, car hom suposava que Lier sols tractava de realitzar vols d'observació de poca durada.

Dos baleners estan realitzant investigacions als voltants de Balleny, però les tripulacions han dit que és impossible apropar-se a la illa, car aquesta es troba completament coberta de gel. — Fabra.

GRONOV BUSCARA EISELSON

Moscou, 31. — Diu l'Agència Tass, que l'aviador Gronov empenirà la recerca de l'aviador americà Eiselson. Es proposa passar per Kharbarok i per la cordillera de Fajm, per arribar al Cap del Nord. — Fabra.

La Conferència de La Haia

LA DELEGACIÓ ITALIANA

Roma, 31. — La delegació italiana que el dia 3 sortirà cap a La Haia, per tal d'assistir a la Conferència que ha de celebrar-se, està integrada pel ministre de Finances senyor Mosconi, qui la presidirà, i pels senyors Pirelli, element financer; Zuvich, de la Cambra de diputats; Brecht, del Consell d'Estat; i Butti, conseller d'ambaixada. — Fabra.

EL CONSELL DE MINISTRES FRANÇÉS APROVA EL PUNT DE VISTA DELS REPRESENTANTS DE FRANÇA

Paris, 31. — El Consell de ministres ha aprovat per unanimitat els punts de vista dels representants de França a la Conferència de La Haia, que estan conformes amb les declaracions de Tardieu i Briand, ratificades dues vegades per la Cambra. — Fabra.

REUNIO DE LA DELEGACIÓ FRANCESA

Paris, 31. — El President del Consell, senyor Tardieu ha reunit aquesta tarda al Ministeri de l'Interior, els membres de la Delegació Francesa que ha de prendre part als treballs de la Conferència de La Haia. Han assistit a la dita reunió, ultra els ministres, els delegats i els experts.

A la reunió s'han examinat les conclusions del Comitè d'experts de la insurrecció que es reüní a París la setmana darrera, estudiant detalladament els punts emesos pels diferents sub-comitès.

S'han concretat també a l'esmentada reunió, els punts que han de discutir-se a La Haia, ja sigui entre les principals potències o bé amb les potències d'interès limitat o amb Alemanya.

A la reunió ha estat ultimada finalment, el programa que ha de dur a cap la Delegació a La Haia, i s'ha distribuït la tasca entre els diferents experts. — Fabra.

ELS QUE FORMEN LA DELEGACIÓ FRANCESA

Paris, 31. — La Delegació francesa que ha d'assistir a la Conferència de La Haia serà formada pels senyors Tardieu, Briand, Cheron i Loucheur, membres del Govern, i pels senyors Moreau, governador del Banc de França; Berthelot, secretari general del Ministeri d'Afers Estrangers; Peycelon, cap del Gabinet del senyor Briand i altres consellers i experts.

L'esmentada Delegació sortirà cap a La Haia diposada a les onze del matí. — Fabra.

VISITES A BRIAND

Paris, 31. — El ministre d'Afers Estrangers, senyor Briand, ha rebut aquesta tarda el ministre d'Holanda, senyor Loucheur, i el senyor Alvarez de Toledo, ambaixador de l'Argentina, i l'ambaixador del Japó.

Hom creu que el senyor Briand ha conferenciat amb el senyor Loucheur respecte a la Conferència de La Haia, i amb l'ambaixador japonès amb referència a la Conferència naval de Londres. — Fabra.

LA DELEGACIÓ POLONESA

Varsòvia, 31. — La composició de la Delegació polonesa que ha d'assistir a la Conferència de La Haia, ha estat definitivament fixada.

Presidirà la Delegació el senyor Meozowski, president del Tribunal de Casació, el qual es traslladarà a La Haia directament des de París, on es troba actualment.

Els altres membres de la Delegació sortiran de Varsòvia el dia primer de gener. — Fabra.

La independència de l'Índia

EL CONGRES DE LAHORE. — DIMISSIÓ D'UN DELS LIDERS

Madras, 31. — Un dels líders del Congrés i membre del Congrés Provincial, Dr. Varadarajulu Naidu, ha presentat la dimissió d'aquells càrrecs per no estar d'acord amb les decisions preses pel Congrés de Lahore. En aquest, com és sabut, es demana la independència de l'Índia, es rebutja l'estatut del Dominion i es proposa el «boycot» als consells legislatius.

El dimissionari qualifica aquelles decisions de veritable suïcidi. — Fabra.

GANDHI AGRAÏX ELS ESFORÇOS DEL VIRREI PER A UNA SOLUCIÓ PACÍFICA

Lahore, 31. — El Congrés Pan-Índi ha aprovat per una gran majoria de vots, una resolució del senyor Gandhi, aprovant els esforços realitzats pel Virrei per tal d'arribar a una solució pacífica.

La mateixa resolució fa referència a la independència absoluta de la Índia i demana el boicot als Consells Centrals i Provincials; com també la dimissió dels membres d'aquests organismes. — Fabra.

L'ATTEMPTAT CONTRA EL VIRREI ANATEMATITZAT PER GANDHI I EL CONGRES PAN-ÍNDI

Lahore, 31. — El Congrés Pan-Índi ha aprovat per 942 vots contra 792, una resolució presentada pel Líder nacionalista Gandhi, anatematitzant l'atemptat comès contra el Virrei i felicitant aquest per haver-ne sortit il·lès.

Diversos membres del Congrés, eis

quals s'han oposat a aquest resolució, han exigít la celebració d'un escrutini. — Fabra.

PROPOSICIONS RESUTJADES DEL CONGRES PAN-ÍNDI

Lahore, 31. — El Congrés Pan-Índi ha rebutjat una proposició a la qual es demanava l'ajornament de tota acció, i una altra a la qual es demanava l'establiment d'un Govern indi rival. — Fabra.

Les agitacions de Samoa

UNA DECLARACIÓ ENERGICA DE MR. WARD

Wellington (Nova Zelanda), 31. — El primer ministre senyor Ward, a la sortida del consell de gabinet, ha declarat que s'havia fet saber a l'administrador de Samoa que en el cas d'una nova agressió per part dels indígenes o d'agitacions provocades per aquests, s'hi trametiien els reforços necessaris.

El primer ministre afegí que el Govern seguiria aplicant una política d'ordre i de respecte a les illes, en tot el territori. — Fabra.

La situació a Palestina

ACTIVITAT DELS BANDOLERS

Jerusalem, 31. — A tota la Palestina s'observa que els bandolers despleguen una activitat extraordinària.

Prop del poble de Paderieh una partida atacà els seus habitants i es creueren nombrosos disparos amb els policies arabs que acudiren a dispersar-los. A dades uns bandolers van detenir un automòbil en el trajecte de Jaffa a Jerusalem i robaren als seus ocupants tot el que duïen de valor. — Fabra.

L'ex-emperadriu Zita i Seipel

ES DESMENTIX QUE CELEBRÉS-SIN UNA ENTREVISTA POLITICA

Luxemburg, 31. — El Gran Mariscal de la Cort ha publicat una nota a l'orgàn «Reis» Presidencial desmentint categòricament la notícia circulada dies ençà, segons la qual l'ex-emperadriu Zita havia celebrat una entrevista política amb l'ex-canciller, monsenyor Seipel, al curs d'un dinar a casa del senyor Bech. — Fabra.

EL EXTERIORITAT A XINA

Washington, 31. — El President de la República, senyor Hoover, va tractar ahir extensament amb el senyor Johnson, nou ministre dels Estats Units a Xina, sobre la qüestió de l'extraterritorialitat.

Tal com es va indicar ahir, pels cercles polítics es continua creient que el Govern dels Estats Units estaria disposat a abandonar aquesta dret d'extraterritorialitat l'any 1934, quan acabi l'actual tractat amb Xina. — Fabra.

Catàstrofe a Paislay

INCENDI A UN CINEMA

Glasgow, 31. — A Paislay (Comtat de Lancaster) s'ha declarat un incendi a un cinema, durant una matíada infantil.

El pànic que es produí fou indescriptible.

Nombrosos nens foren derribats i trepitjats per les persones grans, que, de manera esbojorada, pretien guanyar la porta de sortida.

Fins ara no es coneix el nombre de víctimes, però hom té meua sigui molt crescut. — Fabra.

69 MORTS I 37 FERITS

Glasgow, 31. — Segons notícies que es reben de Paislay el nombre total de morts a la catàstrofe del cinema, és, segons les dades oficials, de 69 morts i 37 ferits, tots nens.

Totes les morts han estat produïdes per asfixia.

La identificació dels cadàvers al dipòsit, ha donat lloc a escenes veritablement commovedores i moltes dones s'han desmaiat.

Un jove que assistia a l'espectacle ha salvat, ell sol, divuit nens.

L'edat de les víctimes, oscil·la entre els tres i els catorze anys. — Fabra.

Els temporals

EL TAMESI FORA DE MARE

Londres, 31. — A conseqüència dels temporals que regnen d'ençà uns quants dies a Anglaterra, el Tàmesi s'ha desbordat i han quedat interrompudes les comunicacions per diverses carreteres immediates al riu.

Les algues han isolat nombroses torres i cases de camp. Hom tem que hagin ocorregut desgràcies personals.

També a Irlanda són forces els rius que s'han desbordat. — Fabra.

La crisi dels diamantistes

ELS D'AMSTERDAM TREBALLARAN TRES DIES A LA SETMANA

Amsterdam, 31. — Per decisió dels sindicats, els obrers diamantistes no treballaran sinó tres dies a la setmana, fins el proper mes de febrer. — Fabra.

LA CIUTAT DEL VATICÀ

EL CARDENAL GASPARRI, RES-TABLERT

Roma, 31. — El Cardenal Gasparri, està completament restablert del seu atac gripal.

Avui ha rebut la visita de dos Cardenals i ha despatxat diversos assumptes. — Fabra.

França

CONSELL DE MINISTRES

Paris, 31. — Al Consell de Ministres d'aquesta tarda, celebrat sota la presidència del senyor Doumergue, els senyors Briand i Tardieu han

Darreres informacions

Fi d'any

Es una actualitat fer una impressió de l'any que acaba i demostrar esperances pel que ve.

A part el que diuen els homes públics hom pot constatar el que fa el temps, aquest tema tan rebregat i que serveix per entaular converses insubstancials.

A la tarda d'ahir es girà una grisor rufoia com si volgués nevar.

Però als voltants de Barcelona, com a resultat de la tardor esplèndida que tant ha plagut als forasters de les terres catalanes que ens han visitat amb motiu de les festes de Montjuich, els ametllers dels horts han començat a florir. El perill està en les gelades que poden venir.

Que tinguin un bon 1930 els nostres lectors.

L'acabament de l'any 1929 i el començament del 1930 han donat lloc a les festes i diversions acostumades, però amb un augment de vida social, si així pot dir-se.

Per allà les onze plovisquejava i això feu minvar la gatzara pels carrers refugiant la gent als cafès i restaurants.

En banquets de «revellions», cada any més generalitzats, han estat molt concorreguts, donant peu a les diversions del cas.

No hem tingut esment de cap incident desagradable.

«La Nación» parla del p'a sotmès a D. Alfons pel Marqués d'Estella

Madrid, 31. — Per la seva part «La Nación», escriu el següent:

«Apenas conocidas las manifestaciones del jefe del Gobierno, los comentaristas que suelen ser los acostumbrados a las prácticas de la política vieja empezaron a hacer hipótesis y a difundir las más descalabradas.»

posat llurs col·legues al corrent del p'a a seguir pels representants de França a la Segona Conferència de La Haia, d'acord amb les dues Cambreres.

El Ministre de Marina, senyor Leygues, ha donat també compte als seus col·legues del programa naval, d'acord amb el qual, diverses divisions de la Marina Francesa seran destinades a les Antilles, Costa Occidental de l'Àfrica, Océa Índic i Océa Pacífic. — Fabra.

Itàlia

LA SALUT DEL CARDENAL GASPARRI

Roma, 31. — El cardenal Gasparri tenia ahir 40 graus de febre. El seu estat inspirava alguna inquietud. — Fabra.

Alemanya

HINDENBURG ES QUERELLA CONTRA GROEBBES

Berlin, 31. — El President de l'Imperi, Mariscal Hindenburg, ha dipositat una querrela contra el diputat Groebbes, un dels caps del partit socialista nacionalista, per un article que ha signat el dit diputat i que el President ha considerat injuriós. — Fabra.

CONSELLER DE MINISTERI DES-APAREGUT

Berlin, 31. — Un conseller íntim del Ministeri d'Afers Estrangers ha desaparegut sense que fins ara, des del dia 28 d'aquest mes, se'n tingui ni la més petita notícia. — Fabra.

Gran Bretanya

PARS SOCIALISTES

Londres, 31. — S'escaureu que amb motiu de la festa de Cap d'Any i amb l'objecte d'augmentar els vots del Govern a la Cambra dels Lords, seran elevats a la dignitat de Par diversos membres del partit socialista.

Demà serà publicada la llista dels Pares nous. — Fabra.

INUNDACIONS A YORK

Londres, 31. — Comuniquen de York que el riu Ouse va arribar ahir al nivell més alt que es recorda en vint-i-cinc anys.

Milers d'hectàrees de terra han quedat inundades pels rius Derwent, Ouse i Foss.

Moltes cases de pagès han hagut d'ésser abandonades.

Els perjudicats causats a l'Agricultura són molt importants. — Fabra.

MES CASOS DE VEROLA A LONDRES

Londres, 31. — El «Daily Telegraph» anuncia que s'han presentat 80 nous casos de verola, des del dia de Nadal.

El total d'atacats és, fins ara, de 450. — Fabra.

Grècia

DIMISSIÓ I SUBSTITUCIÓ DEL MINISTRE DE L'INTERIOR

Atenes, 31. — El Govern ha acceptat la dimissió del ministre de l'Interior senyor Peppas, el qual serà substituït pel diputat Sideris, qui es troba actualment a Suïssa. Fins que torni, la cartera serà interinament ocupada pel ministre de Finances, senyor Maris. — Fabra.

ELS CONDILISTES INSISTEIXEN EN DIMITIR

Atenes, 31. — Els ministres condilistes senyors Agliopoulos i Pappas han insistit a presentar la dimissió, i, en conseqüència, el senyor Venizelos les ha acceptades. — Fabra.

Polònia

JURAMENT DEL GOVERN

Varsòvia, 31. — Els membres del nou Gabinet, han jurat llurs carres davant el cap d'Estat. — Fabra.

Egipte

DIPUTATS NOUS

Londres, 31. — Telegrafant d'El Cairo al «Times», que, segons les dades conegudes fins ara, han estat elegits 9 nous diputats wafdistes; 3 tithadistes, 4 nacionalistes i 36 independents. — Fabra.

lladas suposicions, sobre immediats canvis i novetats pròximes.

Estas gentes son cada dia més tontes, más vacuas o más ruines.

No parece sino que el Presidente no hubiera anunciado su propósito de someter en plazo brevísimo a S. M. el Rey el plan del Gobierno para ir preparando a instauración de la normalidad y que ahora les coje de nuevas cosas tan previstas.

Gracias a que el país tiene a beneficio de inventario todas esas invenciones y bulos y sabe con plena seguridad que la Dictadura no dejará ni ahora ni después a ninguna situación catódica.

Claro que no conocemos el plan sometido a la consideración del monarca, pero estamos seguros de que en el están tomadas todas las previsiones y señalados todos los prudentes plazos que son indispensables para esa instauración de normalidad, sin dejar resquicio alguno para que se filtren por el las pasiones y prácticas que tanto daño hicieron al país.

Al terminar el año, ya lo dice en su artículo el general Primo de Rivera, la Dictadura está firme y robusta y se produce consciente de sus deberes y responsabilidades. De modo que los alboradores de tertulias y corros pueden acrecentar su alborozo esta noche que se presta a ello comiendo las uvas y viendo caer la bola de la Puerta del Sol, que es la única bola admisible en la noche vieja.

El cambio vendrá cuando tenga que venir, pero antes ha de llover y la paz a todos.

«La Epoca» parla del moment polític

Madrid, 31. — En el seu article de fons «La Epoca» i sota el títol «El momento político y las clases conservadoras», diu:

«Ante los anuncios lanzados por el que el próximo año no dirigirá el marqués de Estella en la prensa de los destinos de España, comienzan ya las izquierdas a exponer sus deseos de cambios ultraradicales, y como a medida que se acerca el plazo, que se acerca el día de que la substitución sobrevenga, será más decidida la agitación, creemos que las clases y elementos conservadores se hallan en el caso de actuar también en la esfera ideológica que les compete.»

Espanya no quiere saltos, ni desea tampoco reemplazamientos anodinos de la Dictadura que puedan barrer las pasiones.

La T. S. F.

Dimarts 4 de gener

EL MES INTERESSANT

1730: Opera del Liceu. (Barcelona).
1930: «La flauta màgica», de Mozart. (Langenberg.)

BARCELONA. — Radio Barcelona (349). 1100: Campanades horàries de la Catedral. Servei meteorològic. 1300: Música. 1730: Retransmissió

de l'òpera del Liceu. En l'intermedi: Butlletí Semanari. 2000: Orquestra. 2040: Informació esportiva.
RADIO CATALANA. 2100: Música.
PENINSULA. — Madrid (434). 1200: 1215: Senyals horàries. 1400: Senyals horàries. Música. 1525: Notícies de premsa. 1900: Música de ball. 2025: Notícies de premsa. 2200: Concert per la banda que dirigeix el mestre Orpessa. 2400: Notícies d'última hora.
FRANÇA. — París. Radio-Paris (1744). 1230: Concert simfònic. 1900: Informacions. 20: Concert d'orquestra. — Tiers Eiffel (1488). 1745: Informacions. Hora exacta. La vista mèdica dels avions. Política estrangera. Vida femenina. Les colònies.

Últimes notícies. 1910: Meteorologia. 1920: Concert. — Tolosa (889). 1900: Concert. 1330: Informacions. 1800: Música de ball. 1815: Curs d'història. 1825: Emissió de fotografies. 1835: Música de ball. 1900: Concert d'orquestra. 1915: Conferències. 1930: Música de ball. 2000: Borsa. 2015: Concert de guitarra. 2100: Concert simfònic. 2215: Notícies.

GRAN BREITANYA. — Londres (356). 1 Daventry (1554). 1030: Senyals horàries. 1100: Discos. 1200: Recital de cant. 1330: Discos. 1300: Música lleugera des del Restaurant Frascati. 1945: Petit concert clàssic. 1845: Recital d'òrgue. 1800: Intermedi musical. 1945: «Les campanes

de Cornville», òpera còmica. 2135: Música «da camera». 2300: Ballables. — Daventry (Experimental) (4792). 1900: Programa de Birmingham. 1930: Música de ball per l'orquestra B. B. C. 1830: Música lleugera. «Guardacantons», comèdia radiofònica de Bennett noblock. 2135: Música de ball per l'orquestra B. B. C. 2215: Música de ball des de l'Hotel Piccadilly i Club Ciro.

BELGICA. — Brussel·les (511). 1700: Concert pel trio. 1815: Conferència commemorativa del centenari de la Independència belga. 2015: Concert. 2215: Notícies.
SUÏSSA. — Berna (406). 1715: Notícies. 1825: Senyals horàries. 1830: Música «da camera». 1930:

Orquestra. 2105: Orquestra del Kur-saal. — Zurich (4894). 2000: Retransmissió des del Gran Teatre de Zurich.
ITALIA. — Roma (441). 1230: Concert pel quintet. 1315: Se suspèn l'emissió alment la festivitat del dia. — Milà (5063). 1600: Concert pel quintet. 1900: Notícies. 1930: Senyals horàries. 1940: «Terra promesa», òpera de Pedrollo. — Milà (5063). 915: Informacions. 1230: Sessió musical. 1300: Hora oficial. 1720: Sessió infantil. 1800: Quintet. 2015: Concert. 2120: Sessió tècnica. Varietats. 2130: Hora oficial. Opera. Informacions.
GERMANIA. — Hamburg (572). 1715: Música de ball. 1830: Programa de Leipzig. Orquestra. 2030: Va-

rietas d'Any Nou. 2230: Música de ball. 2330: Orquestra. — Langenberg (473). 600: Concert. 800: Campanades. 1205: Concert. 1530: Programa de Frankfurt. Orquestra. 19: Transmissió de l'òpera de Mozart «La flauta màgica». Música de ball. — Múnic (583). 1715: Recital d'òrgue. 1900: Música lleugera. Música de ball des del Casino Odeon. — Estugard (3741). 1200: Concert. 1500: Recital de piano. 1600: Concert. 1830: Peces petites per a piano. 1930: Recital d'òrgue.

TXECOESLOVAQUIA. — Praga 1800: Concert d'instrumentistes de vent. 1900: Orquestra. 2000: Recital de cors. 2100: Senyals horàries.

S'adverteix als senyors radiolistes l'obligació en que es troben de proveir-se de la llicència anomenada vulgarment «permís d'antena», el termini voluntari de la qual finalitza en primer de març pròxim, mitjançant el pagament de cinc pessetes per aparell en domicili privat, i de 50 pessetes en lloc públic.
A les oficines de l'Associació, Fontanella, 12, principal, s'encarreguen de gestionar gratuïtament l'expedició de les esmentades llicències, en la forma de costum.

VIVOMIR Coris, 630. Davant Col·legi. Muntaner, 15, 1.º Tel. 30859.

GUIA BARCELONINA DE LA VEU DE CATALUNYA

ACADEMIES

Acadèmia Pràctica. Fontanella, 4.
ACADEMIES DE DIBUIX I PINTURA

Baixas, Pl. 1, primer

ACID PER ACUMULADORS

Ramonells per Padrosa - Provença, 1 - T. 32.879

ADVOCATS

Andreu i Barber (S.). P. Gràcia, 41.

Armisen (Joaquim) P. de Gràcia, 93.

Barberà (Miquel). Aragó, 273, primer.

Bertran, Bassols, Dalmau. Claris, 21.

Bulart i Rialp (A.). Balmes, 10.

Carulla i Martí (S.). R. S. Pere, 44, pl.

Cervera (Cándid). Trafalgar, 5, pl. 2.º

Danés Casabosch (A.). Trafalgar, 25.

Degollada (J.). Trafalgar, 19, 1er, 2.º

Delgar (R.). Perit Mercantil. Afers.

amb l'estranger. Bailén, 11. T. 52890.

Duran i Ventosa (L.). Duran i Bas, 1.

Garriga i Massó (J.). Mallorca, 314, 2.

Ginesta i Pons (J. M.). Trafalgar, 8, 1.º

Qual Montardit (J.). Mallorca, 323, pl.

Jaumandreu (A.). Diputació, 272, em.

Jover i Nunell (L.). Diputació, 292, pl.

Llambillas (N.). Trafalgar, 19, 1er, 1.º

Llisteria (Josep). Gravina, 8, 1.º

Matheu (Josep). Ample, núm. 20, 1.º

Maynés i Gaspar (E.). València, 236, 1.º

Mirabell (Joaquim). Balmes, 13, pral.

Nogués (Pau M.). P. de Gràcia, 60, 2.º

Oller i Rabassa (J.). Trafalgar, 54, 1.º

Pi i Suñer (J. M.). València, 232, pl.

Puig de la Bellacosa (L.). Claris, 26.

Rahola i Molinas (P.). Trafalgar, 12, 1.

Riba (Jaume de) Portaferrissa, 25, 1.º

Sagarra (F. de). Pl. Catalunya, 17.

Sansalvador (Antoni). Llíria, 74, 1.º

Trias de Bes (J. M.). C. de Cent, 331.

Vallès i Pujals (Joan). Coris, 630, pl.

Vila Vidal (E.). Ausias March, 5, pl.

AGENCIES DE VIATGES

Viatges Marsans. Rambla Canaletes, 2

Viatges Hispania. Rambla Estrella, 11

ARTICLES D'ESCRITORI

CASA MIQUEL HORTA - Avinyó, 7

ARTICLES D'ESPORT

SANMONT. - Moto, ciclos, esports. - BILBAO, 62

ARTICLES DE PELL

Casa Tomás Pérez. Elisabets, 2 i 4.

(Junt al Bonsucess). T. 17312. Immens

assortit en borses i carteres setyora

i senyor, Articles per a col·legial.

ASSEGURANCES

BALTICA. Inc. Mar. Acc. Coris, 631

Es demanen agents per a Catalunya

Cantàbria. Incendis. R. Catalunya, 66

El Nòria. Inc. Acc. Rda. S. Pere, 34

Es demanen agents per a Catalunya

El porvenir de les hores. Interessa

als pares de família. Fontanella, 9.

LA ESTRELLA

Comp. Espanyola. Inc. Acc. Transp. Pelayo, 50

«La Providencia». Pelayo, 7. Telf. 19833

«The Leña». Incendis. P. Gràcia, 73

Winterthur. Accidents. P. de Gràcia 4

BANCS I BANQUERS

Banca Marsans, S. A. R. Canaletes, 2

ORZAS I GORINA, Pl. Boqueria, 6

Banc Hipotecari d'Espanya. Plaça

de Catalunya, núm. 9.

BARBERIES

PARIS marca de sillons americans

Exposició: Ramallera, 16

BILLARS

BILLARS SOLER Viladomat, núm. 122

CADENES ARTICULADES

Casanelles i Cortadellas. Casanova, 50. Tel. 34.667

CAIXES I ARQUES

Tot cer, des de 190 Ptes. Mallorca, 125

CALÇATS

RAPID «AGO» - Joaquim Pou, 4

Ràpida Fornis. Comte del Asalto, 97

Ràpid «Ramallera». - Ramallera, 3

CENTRES D'ESPECIFICS

CASA SEGALA. R. Flors, 14. T. 13.384

CENTRAL D'ESPECIFICS, Pelayo, 16

Farmacia Maó Arum. R. Canaletes, 1

CERAMICA

MAJOLICA CERAMICA RAMON VICENT ESTRELLA

CISTELLERIES

Herveo P. Casaferrera. Argenters, 14-18

CONFECIONS

Casa Tuduri Especialitat per a

nens. Petritxol, 17

El Model. Maria Miquel. Hospital, 116

Fixar-se, hi ha 2 tendes mateix núm.

CONFITERIES

Bons Panellets. Vives, 74

LA PERLA MALLORQUINA P. Gràcia, 68

Clarís, n.º 49

COPIES I CIRCULARS

RONEO Via Layetana, 51

Teléfono n.º 16458

COTILLERIES

Cotilles novetats. Boters, 12. Tel. 18805

DENTISTES

Clinica Dental Americana

Dr. Jiménez. Santa Coloma

CONSULTA DE FRANC

Dentades des de 100 pts.

Dent. o qualsevol de 25 pts. des de 25.

Extraccions sense dolor des de 4.

No equivocar-vos de número

9 - RAMBLA CANALETES - 9

ELECTRICITAT

Q. ROSELL. Calàbria, 95. T. 30.642

P. SEBASTIA. (Darrera Palau, 4.

Tel. 12.841). - Instal·lacions. Hum.

torça, calefacció

ESCULTURA I ARQUITECT.

Oelfi Verdader. Roger de Flor, 200

ESCULTURES RELIGIOSES

GOMARA. R. Catalunya, 74. T. 71.972

Imatges, Altars, Oratòries, Via-Crucis

ESPECIFICS

SARNA Es cura en 10 minuts amb SULFURET CABBALLO

FABRICA DE CABLES D'ACER

Rupert Anglada Carrer Ample, 13

FARMACIES

VILARDELL. Coris, xamfrà Claris.

FOTOGRAFIAS

Badal i Camats, París, 201. T. 74.071

FOTOGRAFIAS N. COLL SALLIET

Arche, 7. Tel. 18.664

FOTOGRAFIAS T. PI TOMAS

Villarreal, 7. Tel. 33.997

GOMA I CAUTXU

AL Cautxú Català

trobareu les millors joguines per a

CAP D'ANY i REIS

Coris Catalanes, 615

Sucursal: Passeig de Gràcia, 127

FULES D'AFAITAR

AVESTA. gran callat. Llibreteria, 9

FUSTERIES

Remolat. P. Blasco Garay, 9. T. 34480

FUSTES

Fill M. Castellví. Ribas, 1. T. 54.997

GRANGES

Granja Bertran. Princesa, 38. T. 11740

Granja PERICH. Balmes, 7. T. 21230

Granja de la Mercè. Ampla 15. T. 10515

GRANJA DEL PAS. - Aragó, 273.

GRAVADORS

ROCA. Rbla. Sta. Mònica, 11. Tel. 19227

HERBOLARIS

HERBOLARI MODEL. Tallers, 33

HOTELS

Hotel Barcelona. Casanova, 172. Te-

lèfon 73050 - 73055 - 73059

Pensió Beltran. Carme, 64, principal.

Pensió Quasch. Avinyó, 37, pral.

Pensió «Las Delicias» P. Nacional, 32.

LLIBRERIES

«Renacimiento». Coris, 423. Tif. 30067

L'ESCON - PETRITXOL, 2

Gran assortit en llibres catalans

LLIBRES D'ART Banyols Nour, 5

Teléfono 20.542

LLIBRES D'OCCASIO

Salagut. Compra-venda. Pella, 13 i 15

Compro tota mena llibres. Arribau, 17

MAGATZEM DE FERROS

P. de Miquel Mateu. - Angels, 3, 5 i 7

MAQUINARIA

P. de Miquel Mateu. Angels, 3, 5 i 7

MAQUINES DE COSIR

FRISTER i ROSSMANN de Berlín, les

més solides. Muntaner, 1. Tel. 30.924

METGES

Dr. Carrasco Formiguera

Provença, 328

Estomac. Fetge. Examen amb Haiga

X. - Villarroel, 9, de 4 a 6.

Lluís Ribó Rius. Malalties dels

ssos. - Layetana, 51. De tres a cinc.

MOBLES

«Navarro» Taller imatge fundat en

1892. Balmes, 70. T. 71.654

Mobles per a oficines. V. Layetana 65

Mobles esmaltats Aragó, 259

(P. de Gràcia)

MOBLES ECONOMICS. Banyols Nour 19

G. HOMAR CANUOA, 4.

Teléfono 15349

L'Economia del Moble 3, Ronda

Universitat, 3

MUSICA-PIANOS

liberia Musical. Canuda, 45. Barcelona

R. Parramon. Carme, 8, 1.º Tel. 19664

NATURALISTES

Vidua Ll. Soler Pujol. Pl. Refal, 10

OLIS I SABONS

Casa Castells. Call, 26. Teléfono 21545.

OUS I POLLERIA

Ous frescos. Servei domic. Quintana, 2

PAPERS PINTATS

P. Espinós. Salmeron, 134-136. T. 78.118

PASTES PER A SOPA

Camil Riera. Fàbrica. Carretes, 10

Casa Guinart. Rbla. Flors, 27. Tallers

PER A LA DIADA DE REIS

ELS MILLORS PRESENTS SON:

Models de Cine des de 75 a 500 ptes.
Pathé Baby, últim model, 165 ptes.
Aparells fotogràfics per a nens, des de 15 a 100
Capses necesser, des de 25 a 100 pessetes

VISITEU LA NOSTRA EXPOSICIO

J. Sàbat

FONTANELLA, 18

PER A LA NIT DE REIS

REIS

MOBLES I OBJECTES
D'ART I FANTASIA

Joan Busquets

Visiteu l'arbre de Nadal

TELEFON 16325

PASSEIG DE GRACIA, 36
BARCELONA

EL LOUVRE

Bisuteria :: Joguines
Objectes per a present

RONDA SANT PERE, 18

JOCS I JOGUINES

ARNAU

FERNANDO, NUM. 18

GRANJA LICEU

Casa especial en xocolates fran-
ceses, espanyols i suïsses. Llet pura
de vaca - Cafè amb llet - Nata
Crema - Yoghurt i Kéfir

"DANONE"

Gran saló per a Bodes i Bateigs
SANT PAU, 5 - Telèfon 16943

**FUSET
I GRAU**

JOIERS

Darreres crea-
cions en joie-
ria pròpia per
a presents

Pelayo, 44 - Tel. 11033

LA CASA RECONEGUDA PER
TOT EL PUBLIC SELECTE DE
BARCELONA COM LA MES BEN
ASSORTIDA I QUE PRESENTA
LES DARRERES NOVETATS A
PREUS MOLT LIMITATS

**PHILIPS
RADIO**

El present ideal per aquestes festes
és un receptor
PHILIPS 2515
amb el qual
convertireu la
vostra llar en
un deliciós lloc
d'esbarjo. El

PHILIPS 2515, completament enxufa-
ble a la corrent alterna i amb dispositiu
per amplificació gramofònica, solament
costa 325 ptes. amb les seves vàlvules

LLORENS
FABRICA DE MONEDERS

Especialitat en els
articles de cocodríl
legítim de tots colors

València, 213

ANTIGUITATS
G. HOMAR

MOBLES: LAMPARES
DECORACIO

Canuda, 4 - BARCELONA

RETALLEU...

i guardeu aquest anunci! Amb la seva presentació
se us farà un 10 per % de descompte en totes les com-
pres que feu durant els dies 2, 3, 4 i 5 de gener vinent

Casa Miquel Horta

Avinyó, núm. 7 :: BARCELONA

Estoigs compassos, Capses de colors, Quatrems per a pintors
i tota mena de material per a dibuix i pintura

PIANOS

"CUSSÓ SFHA"

Canuda, 31

BARCELONA

JOCS I JOGUINES

GRANDIOS ASSORTIT

Vídua BAQUÉ

8 - ARCHS - 8

AQUEST SABO
BLANCAFLOR

farà tornar el vostre cutis més
fi que la porcellana perquè es
elabora amb les untuoses

Aigües termals
de **La Garriga**

Concesionari: N. PUIG-València, 293-BARCELONA

**PER A LA
NIT DE REIS**

LA VAJILLA, S. A.

QUE FA REBAIXES IMPORTANTS

Grans magatzems i tallers de Crista-
lleria, Pisa i Porcellana - Bateria de
cuina d'alumini i esmalt - Objectes
per a presents - Joguines

Casa Central: Borrell, 91-97. - Sucursals nú-
mero 1, Rda Universitat, 6; núm. 2, Salme-
ron, 13; núm. 3, Carme, 15; núm. 4, Port
ferrisa, 28

PROXIM NADAL
BONICS NENS-BRESSOL
NEIXAMENTS
FIGURES PER A PESSEBRES

Portals i Casetes de suro - Assortit complet en tamany i classes

EL ARTE CATOLICO

PALAU D'IMATGES

Bisbe, 2 - CASA BOCH CA - BARCELONA

LA PROVIDENCIA

LABORS DE SENYORA

PERE SERRA

Festes de Cap d'Any i Reis

Objectes per a presents propis per a senyo-
res i nens - Necessers, Paneres, Estoigs i
articles de brojats

Cucurulla, 2 i 4 - Telèf. 18434
BARCELONA